

פרשת אמור

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

הפרשה עוסקת בהלכות הכהנים וקדושתם. תפקידם המיוחד של הכהנים מחייב אותם להתקדש בקדושה יתירה מכל העם • בחלקה השני של הפרשה מובא החיוב לשבות ממלאכה בשבתות ומועדי ישראל • לקראת סופה - ציווי על הדלקת נר התמיד במנורה ועל לחם הפנים

פרשת השבוע, פרשת "אמור", פותחת בהלכות הכהנים וקדושתם. תפקידם המיוחד של הכהנים מחייב אותם להתקדש בקדושה יתירה מכל העם - "קדושים יהיו לאלוהיכם כי את אישי ה' (=הקורבנות) לחם אלוהיכם הם מקריבים והיו קודש".

בין דינם המיוחדים אנו מוצאים איסור מנהגי אבילות וטומאה למתים מלבד בני משפחותיהם הקרובים ביותר. מבין הכהנים מובדל הכהן הגדול אשר כשמו כן הוא: מורם מעם וגדול מיתר אחיו הכהנים. מקומו תמיד בבית-המקדש ואף להלוית אביו ואמו לא הותר לו לצאת.

ציווי מיוחד ניתן לכהן הגדול, להנשא רק לבתולה ולא לאלמנה או גרושה כי "נדר שמן משחת אלוהי עליו...". היות והוא משוח בשמן משחת הקודש הוא האדם הקדוש ביותר בעבודתו לה'.

מראה הכהן צריך להיות הדור ונאה, ולכן כהנים בעלי מומים אינם יכולים לשרת במקדש. גם כהנים טמאים הוזהרו מלעבוד במקדש בזמן טומאתם, ומי מבני-ישראל שאינו כהן ואפילו בת כהן שנישאה לישראל אינם אוכלים מן הקודשים.

אחד מישראל שאכל בשוגג מתרומת קודש השייכת לכהן נקנס בחמישית. גם הבהמות המיועדות להקרבה על המזבח צריכות להיות בריאות ושלמות ללא מום - "תמים יהיה לרצון" - ולפחות בנות שמונה ימים.

לאחר שהזכרנו בפרשה הקודמת ("קדושים") את קדושת ישראל, וכעת את קדושת הכהנים, מסיימת התורה בציווי: "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני-ישראל אני ה' מקדשכם".

אדם שמכריחים אותו לעבוד עבודה-זרה או לחטוא בגילוי עריות או שפיכות דמים עליו להיהרג ולא לעבור עליהם. זהו "קידוש ה'", ואם עבר עליהם זהו "חילול ה'".

בחלקה השני של הפרשה מובא החיוב לשבות ממלאכה בשבתות ומועדי ישראל, וכל דיניהם:

בפסח מוזכרת הבאת העומר: בארץ ישראל היתה השעורה מתחילה להבשיל בחודש ניסן אולם איש לא היה רשאי להתחיל בקציר התבואה עד שבית-הדין בירושלים היו קוצרים את העומר (מידה למדידת כמויות התבואה).

מגרעיני התבואה היו עושים קמח ומקריבים על המזבח. הקרבת העומר היה בה משום תפילה והודיה לה' על תבואת השדה והכרה בבעלותו על כל מה שנתן לנו. לאחר מכן הותר לכולם לאכול מן התבואה החדשה.

ספירת העומר: אנו מצווים לספור מ"יום הביאכם את עומר התנופה" במשך שבע שבתות (שבועות) תמימות עד חג השבועות, זמן הבאת הביכורים.

פרשת אמור

בראש-השנה - התקיעה בשופר - "זכרון תרועה", וביום-הכיפורים - צום "ועיניתם את נפשותיכם".

בסוכות מצוות ארבעת המינים - "ולקחתם לכם" . . . פרי עץ הדר (אתרוג) כפות תמרים (לולב) וענף עץ עבות (הדס) וערבי נחל (ערבה)", וכל זה מתוך שמחה - "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם", ומצוות ישיבה בסוכה - "בסוכות תשבו שבעת ימים", זכר לסוכות בהם השתכנו בני-ישראל בצאתם ממצרים.

לקראת סוף הפרשה - הכנת מנורת המקדש, מילוי קניה בשמן זית זך ועריכת לחם הפנים: 12 ככרות לחם - "חלות" - הסדורים בשישיות על השולחן.

ובסיום הפרשה - מעשה המגדף, שקילל את ה'. היה זה בן המצרי שהרג משה. בינתיים התגייר ורצה להקים אוהל במחנה ישראל, ולמראה המתנגדים למעשהו החל לקלל תוך הזכרת שם ה' הקדוש. העם לא ידע כיצד להתנהג עם אדם המבזה באופן כל-כך חמור את השם הנעלה ומה העונש המגיע לו. בסופו של דבר אמר הקב"ה למשה שעונשו סקילה, ובמעמד כל העדה רגמו אותו באבנים עד שמת.

באותה הזדמנות נאמרו למשה דינם של הרוצח והחובל: רוצח אדם עונשו מיתה ורוצח בהמה צריך לתת אחרת תמורתה. אדם שפגע בחברו ונעשה לו מום משלם מידה כנגד מידה "עין תחת עין". לא עושים בו מום חס-וחלילה - אלא מעריכין כמה ירד ערכו של עבד שנפגעה עינו ואת ההפרש צריך החובל לשלם.

ומסיימים בטוב: בהפטרת השבוע (מספר יחזקאל) אנו קוראים שוב על דיני הכהנים, ובסיומה: "ראשית עריסותיכם תתנו לכהן, להניח ברכה אל ביתך".

טהרת הדיבור והכח הרוחני שלו

פרשת 'אמור', כשמה כן תוכנה. הפרשה עוסקת בטהרת הדיבור ובאופי הרוחני של הדיבור. הדברים מתקשרים אל תקופת ספירת העומר ואל המועדים המוזכרים בפרשה, עד לייעוד הרוחני של כל אחד מאתנו/

פתיחה

חומש ויקרא ידוע גם בשם "תורת כהנים" וגם פרשה זו ממשיכה לעסוק בעניין הכהונה ובעיקר בעניין הטהרה של הכהנים. הפרשה נקראת פרשת 'אמור' מלשון אמירה, וכשמה, כן תוכנה. בפרשה מתגלה הכח המופלא של הדיבור הטהור. התורה מדברת על כך שהכהנים הם אלה שצריכים להביא את החיות של הטהרה אל כלל ישראל, כפי שאנו, עם ישראל, צריכים להביא את החיות הזו לכלל העולם. לכן, הכהנים מוזהרים שלא להיטמא, לשמור על מעשים טהורים ועל דיבור טהור. מראשיתה עד סופה, כל ענייני הפרשה זה עניינים של דיבור. פירוט החגים שמופיע בפרשה קשור גם הוא לדיבור וכן גם עניין המקלל המופיע בסיומה. פרשיית המקלל מגלה את כח השלילה של הדיבור. מי שלא הולך בדיבור טהור נענש על כך, נענש מפני שמתרחק מהשורש הרוחני שלו. עצם הריחוק, הניתוק מאור הבורא, זה העונש הקשה ביותר. הדברים מתקשרים כמובן גם לתקופת ספירת העומר.

פרשת 'אמור' מגלה בפנינו את האחריות האישית שיש לכל אחד מאתנו לגבי עתיד העולם בו אנו חיים. כל אחד מחויב בעבודה רוחנית מאומצת בכדי להגיע אל התכלית הנשגבת, שלמות גמר התיקון. בספר הזהר הקדוש כתוב כי לימוד הפנימיות והסוד הם אלה שיביאו את הגאולה הקרובה ברחמים, ולא ח"ו, בדיון. לכל אחד מאתנו יש מחויבות להשתדל בלימוד הזה, להתקדש ולהיטהר, או במילים אחרות, להכין את הכלי לאור הגדול, אורה של נשמת עם ישראל.

מיהו אדם?

פרשת אמור

הפסוק הפותח את הפרשה מדבר בשתי לשונות, 'אָמַר' ו'אָמַרְתָּ'. ידוע שהעולם נברא בעשרה מאמרות. כתוב בתהילים, "אמרות ה', אמרות טהורות: כֶּסֶף צָרוּף, בַּעֲלִיל לְאָרֶץ; מִזְקָה, שְׁבַעֲתִים" (תהילים י"ב ז'). העולם מיוסד על עשרה מאמרות טהורות. הבורא ברא את העולם בדיבורים טהורים. מכאן אנו מבינים שלא מספיק מעשה טהור, אלא גם בעצם האמירה, בדיבור, צריך טהרה. הכח של כלל ישראל זה מה שאמרו חז"ל, "אתם קרויין אדם ואין (הגוים) קרויין אדם" (סדר קודשים, מסכת כריתות). מסביר הרב שיינברגר שליט"א, יש כאן שתי נקודות:

דבר אחד - טהרת הדיבור היא הכח לברוא

הדיבור מייחד את האדם מהבהמה, ומדובר על דיבור מיוחד, לא סתם לדבר. הבן אדם צריך מאוד להיזהר בדיבור שלו. אם הוא לא יודע ובטוח שהדיבור שלו יהיה מוצלח, עדיף שלא יידבר. בבית המקדש היו מנפים את הקמח שלוש עשרה פעם, כך יעשה גם האדם עם הדיבור שלו. בגמרא, אומר רבי יצחק, "מה אומנותו של אדם בעולם הזה, ישים עצמו כאלם" (קודשין, חולין פ"ט א').

ר' מאיר אומר, "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה". אומר הרב שיינברגר שליט"א, זוכה לדבר דברים הרבה. לא דברים אלא דיבורים, ולא סתם דיבורים, אלא דיבורים טהורים. כמו משה רבנו, בהתחלה הוא היה כבד פה וכבד לשון, אבל, אחרי שזכה במדרגות הגבוהות שלו, אז הוא נהיה ראש המדברים, דיבר אל כלל ישראל את כל דברי התורה הזאת, 'משנה תורה', ספר 'דברים' כולו. זה הכח של האדם השלם, שהוא יכול באמת לדבר הרבה.

הקב"ה ברא את העולם בדיבור והדיבור עושה פעולות גדולות. למשל, בעניין של הקדש, כשאדם מביא קורבן הוא צריך לומר זאת בפה, להקדיש את הקורבן. אומר הרמב"ם, מי שמקדיש בעל מום, חייב מלקות. אבל יש כאן סתירה כי הכלל הוא, שלא לוקין, לא נענשים, על דבר שאין בו מעשה, והרי כשאדם מקדיש בעל מום, הוא מקדיש בפה, אז איך הוא חייב מלקות? מפני שכל הכוח של הקורבן נעשה בעיקר בדיבור.

דיבורו של האדם חשוב בזה שהוא יכול לברוא עולמות. זה התפקיד שהקב"ה מסר לאדם, שיהיה גם כן בורא עולמות. אבל רק מי שדיבורו טהור יכול לעשות את זה. הפה של האדם לא טהור, המילים שלו לא מדויקות, מדבר לשון הרע, ממילא האמרות שלו לא טהורות והוא לא יכול לברוא עולמות. הצדיק שדיבורו טהור, גוזר, והקב"ה מקיים. לכן הדיבור הוא ממש מעשה. בבריאת האדם כתוב, "וַיְהִי הָאָדָם, לְגִפְשׁ תַּיִה" (בראשית ב' ז'), התרגום אומר 'נפש חיה' - 'רוח ממללא', רוח מדברת, זה מה שעושה את האדם לאדם. כלל ישראל שקיבלו את התורה באמרות טהורות, הם יכולים לעשות מעשה אדם. אבל גוי שאיננו טהור ודיבורו לא טהור, אין לו את הכוח הזה, ולכן לא נקרא אדם. זה לא נאמר לגנאי, אלא שזה ערך מציאות מדרגות הנבראים.

דבר שני - טהרת הדיבור היא שורש האחדות

יש כאן עניין של אחדות, מסביר הרב שיינברגר שליט"א. עם ישראל נקרא 'גוי אחד', בזכות האחדות. השם אדם זה סמל של אחדות. כל שאר הכינויים יש ברבים, גבר-גברים, איש-אנשים וכו'. אבל אדם אין בריבוי. החומר הרוחני של כלל ישראל זה גוף אחד. ככה גם נהיו לאומה ישראלית, בזה שנהיו כאיש אחד, במעמד הר סיני. לכן, הם קרויים אדם. אצל האומות, כל אחד חי בפני עצמו ולכן לא שייך המילה אדם. תפקידנו, לטהר את הדיבור שלנו ולהגיע למדרגת אדם.

זהירות כפולה

'אָמַר' ו'אָמַרְתָּ', זה לא רק אזהרה לכוהנים בהלכות מעשה של טומאה וטהרה, אלא הרבה מעבר לזה. אנו רואים עד כמה חשובים העבודה והמעמד של הכוהנים, שהם צריכים אפילו להיזהר בדיבור של טהרה. לפעמים, בדיבור עצמו, הם יכולים לקלקל. כמה שאדם יותר גבוה, הוא צריך יותר להיזהר במה שהוא עושה ובמה שהוא מדבר. כיון שהכוהנים הם שורש הטהרה של כלל ישראל, אצלם יש עניין של הכפילות בזהירות, 'אָמַר' ו'אָמַרְתָּ'.

פרשת אמור

קידוש הזמנים

הכל תלוי בדיבור. גם עניין המועדים המוזכרים בפרשה, תלוי בדיבור, משום שיש מצוות עיבור השנה וקידוש החודש - שניהם ע"י כח הדיבור. אמנם בורא עולם עשה חוק בטבע, והעולם לא יכול לזוז מהחוקים שהקב"ה חוקק, אולם ע"י קידוש החודש ועיבור השנה, הסנהדרין היו שולטים בטבע, מכח זה שהקב"ה נתן להם את הדיבור, לדבר ולהכריז על קידוש החודש, מכח האמירה. לפני כאלפיים שנה, בטרם קבעו החכמים את זמני המועדים לכל הדורות, האופן שבו נקבעו ראשי חודשים היה, שהיו צריכים שני עדים שראו את מולד הלבנה. הם היו באים לפני הסנהדרין ואנשי הסנהדרין היו מכריזים על החודש החדש ולפי מה שקבעו, כך נקבעו חודשי ומועדי ישראל. על זה אנחנו אומרים בתפילת ראש חודש, "מקדש ישראל והזמנים", שהקב"ה קידש את ישראל וישראל מקדשים את הזמנים בדיבורם.

קשר הדיבור

ביחד עם ציון המועדים בפרשה, מופיעה גם השבת. אומר הרב שיינברגר שליט"א, הקשר בין שבת למועדים הוא גם כן קשר הדיבור. לגבי החגים, כמו שאמרנו, האמירה היא המקדשת את המועדים. בחגים יש את שמייחד אותם. את זה בחינת דיבור, זה דרך ההתקשרות שלנו עם הבורא. האות הוא זה שעושה את הימים האלה לימים של קדושה - המצה זה אות, הסוכה זה אות. על פסח כתוב, "שִׁבְעַת יָמִים, מִצֹּת תֹּאכְלוּ" (שמות י"ב ט"ו). חג הפסח מתבטא בזה שאוכלים מצות. בחג לא מניחים תפילין מפני שתפילין זה גם כן אות, "וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ" (שמות י"ג ט'). החג זה אות יותר גבוה מהתפילין. לכן מי שמניח תפילין נראה שהוא מזלזל בכבוד החג. עד כדי כך, שבזוהר חדש כתוב שמי שמניח תפילין בחול המועד חייב מיתה.

מסביר הרב שיינברגר שליט"א, גם לשבת אנו מתקשרים ע"י אמירה. מהותו של היום זה הדיבור, התפילה. כשאנחנו מתחילים את השבת אנחנו אומרים, "וַיִּשְׁקְנֵי מַנְשִׁיקוֹת פִּיהוּ" (שיר השירים א' ב'), שאנו מבקשים שהקב"ה יתחבר אלינו ע"י הפה. יוצא שגם זה קשור לאמירה. נאמר על שבת, "כִּי אוֹת הַיּוֹם בְּיַמֵּינוּ וּבְיַמֵּיכֶם" (שמות ל"א י"ג). השבת עצמה היא גם כן אות. החיבור בינינו לבין הקב"ה זה ע"י האות, האותיות, הדיבור, גם בשבת וגם במועדים.

טבע רוחני של ספירות

הקב"ה ברא את העולם שילך בדרך הטבע, בדרך מסוימת. בשפת האריז"ל, מה שנקרא דרך הטבע ומעל לדרך הטבע, זה סדר של ספירות. אומר הרב שיינברגר שליט"א, ביציאת מצרים לפי שעה, היה מצב מסוים שלא כדרך הטבע, גילוי גדול של אור אלוקי שלא בסדר ההשתלשלות, מעבר ממצב של שפל גדול לגדלות גבוהה. אבל מיד לאחר מכן זה חזר למהלך של טבע. מיד עם ישראל קיבל מצוות שקשורות לטבע.

כתוב, "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם, מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת, מִיּוֹם הַבִּיאָכֶם, אֶת-עֹמֶר הַתְּנוּפָה" (ויקרא כ"ג ט"ו). הקב"ה מיד מחזיר את עם ישראל אל תוך מסגרת הטבע. 'לכם', פירושו, אתם שבתוך הטבע, אתם תספרו את העניין של 'ספירת העומר' וזה ירגיל אתכם שמה שקשור לטבע זה קשור לספירות, כי כל ספירת העומר מבוססת על פריטת הספירות לפי ימים. אם זוכים, רואים, שזה לא סתם טבע מגושם, אלא טבע שהוא קשור לרוחניות. הבורא אומר לנו, אתם צריכים להכיר את הקשר הפנימי שיש לכל הדברים החיצוניים. עבורכם אלה דברים חיצוניים, אבל אתם תספרו, אתם צריכים להבין את הפנימיות של הדבר איך שהעולם מתנהג בדרך של ספירות. בספירת העומר כל יום הוא כנגד ספירה של ספירה, שבע ספירות בתוך כל ספירה, עד להשלמת שבע הספירות עצמן, שה"כ 49 גילויים של אור הבורא, ספירות, אותיות, תדרים, עד לגילוי שלם.

תפקיד האדם

בסיפור בריאת האדם כתוב, "וַאֲדָ, יַעֲלֶה מִן-הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה, אֶת-כָּל-פְּנֵי הָאֲדָמָה" (בראשית ב' ו'). הפסוק

פרשת אמור

לפני כן אומר, "וכל שיים השדה, טרם יהיה בארץ, וכל עשב השדה, טרם יצמח: כי לא המטיר ה' אלקים, על-הארץ, ואדם אין, לעבד את-האדמה" (שם).

בגשמיות, איך יש שפע בעולם? איך יש גשם? האדים עולים מן הארץ ונעשים עננים ומתמלאים במים ואח"כ יורד גשם. יוצא שהשפע שבא מלמעלה למטה, תחילתו בתנועה מלמטה למעלה, בצורת אדים. אותו הדבר בפעולה הרוחנית של האדם. כל השפע שבא מהעולמות העליונים לעולם, זה תלוי במעשים של בני האדם.

האדם יכול לחיות כמו בהמה ואז הוא לא נקרא אדם. הוא טרוד כל היום רק בענייני העולם הזה, כמו הבהמה שעמוד השדרה שלה מקביל לקרקע ולכן באופן טבעי, פניה מופנים כלפי מטה. האדם צריך לעלות ממדרגה זאת, להגיע למדרגת אדם, ולעסוק בעבודה האמיתית שלשמה נוצר. כשהאדם עוסק בתורה, במצוות ומעשים טובים הוא גורם לעליית מ"נ (מים נוקבים), כמו האד שיעולה מן הארץ. הוא זוכה לעשות נחת רוח ליוצרו. כשיש עלייה כזאת, יש אפשרות לשפע רוחני לרדת אל האדם ואל העולם כולו.

בתחילת ספירת העומר אנו מקריבים קורבן של שעורים, שזה מאכל בהמה. בסיום, בשבועות, האדם מגיע למדרגת אדם ואז הוא מקריב קורבן חטים, שזה מאכל אדם. הימים האלה ניתנו על מנת שנצליח להתעלות ממעשה בהמה למעשה אדם. בשבועות צריך להגיע למדרגה הזאת של, "ויפח באפיו, נשמת תיים". צריך לקבל את נשמת החיים, היהודית, המיוחדת, דרגת אדם שהוא יחיד.

אומר הרב שיינברגר שליט"א, לכן הקב"ה מדבר אל כלל ישראל, "אנכי ה' אלקיך" (שמות כ' ב'), בלשון יחיד. ע"י קבלת התורה מקבלים את הדרגה של אדם. התורה היא מרכז הדיבורים. מי יכול לדבר? אדם שהוא לא בטוח שהדיבור שלו יביא תועלת צריך לסגור את הפה ולא לדבר בכלל. כח הדיבור זה אצל מי שזוכה לתורה לשמה. כמו שנאמר, "כל הזוכה לתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה". כל מה שעושה עושה לשמה, זה עליית מ"נ, זה עולה למעלה, ואח"כ הא מקבל ממעלה למטה.

הייעוד שלנו

במאמר 'שישים רבוא נשמות', בספר 'פרי חכם', פותח בפנינו 'בעל הסולם' את הסוד לנשמת האדם. מביא 'בעל הסולם' את דברי הגמרא, "כל ישראל בני מלכים הם" (שבת ס"ז ב"מ ק"ג), ואת דברי הירושלמי, "ומלך שמת כל ישראל ראויים למלכות" (ירושלמי הוריות ג' ה'). מה פרוש הדברים? דיברנו עד כה על חשיבות הטהרה בדיבור ועל התעלות האדם ממדרגת בהמה למדרגת אדם הזוכה לדבר דיבורים טהורים, אמרות טהורות, הזוכה להמשיך שפע גדול לעולם. בודאי, אנו אומרים לעצמנו, טוב, אני עושה כל מה שביכולתי. אבל, ידוע לנו, שאנחנו חיים בתקופה לא רגילה, ממש סמוך לגאולה, משיח צריך להתגלות בתקופה זו ממש. אם כן, צריך התעמקות נוספת? למה זה עדיין לא קורה? מה עוד אני יכול לעשות?

ישנן שישים רבוא נשמות, וכל נשמה מתחלקת לכמה ניצוצין. איך אפשר שהרוחני יתחלק? מסביר 'בעל הסולם', שיש למעשה, רק נשמה אחת, אותה נשמה של אדם הראשון. אלא, שמה שיוצר כביכול, נשמות נפרדות, זה הגוף. הבחינות השונות של רצון לקבל, של גופות נפרדים, הם אלה שיוצרים את המציאות של מה שנתפס כנשמות פרטיות רבות. בעצם, כל כלי מושך אליו חלק מאותה נשמה, בהתאם לרמת הזיכור של החומר שלו.

נאמר שמה רבנו שקול כנגד שישים רבוא של נשמות עם ישראל. משה רבנו הגיע למידת הזיכור העליונה שכלל בתוכו את כל הנשמות, את הנשמה הכללית של עם ישראל. אומר 'בעל הסולם', "למעשה, אותה נשמה מצויה בכל בני ישראל, אצל כל אחד ואחד בשלמות, כמו אצל אדה"ר, ולפי המידה שנזדכך, באותו השיעור מאירה הנשמה כללית עליו".

בזוהר חדש, פרשת נח, נשאלת השאלה, האם צריך שכל עם ישראל יחזור בתשובה בכדי שיבוא משיח? ותשובתו שצריך 'כנישטא חדא', קבוצה אחת, שתגיע לרמת הזיכור הרצוי. אבל כאן במאמר, אומר 'בעל הסולם', "וגם בהיטהר נפש אחת מישראל עצמה מכל זוהמתה, אז תמשיך אליה כל בחינת הנשמה דאצילות, ואגבה יתוקנו כל נפשות דורה... יהיה מי שיהיה, אפילו אם אדם אחד שבדור יזכה להמשיך

פרשת אמור

בעצמו אותו הנשמה, יוכל לזכות כל בני דורו... ויוכל להרבות בתפילה ולעמוד בפרץ לפניו, עד שיזכה בעד כל דורו".

יש כלל בהלכה שאומר, כל המחויב בדבר, מוציא את הרבים. אם אדם מחויב במצוה מסוימת הוא יכול להוציא אחרים ידי חובתם. אמרנו בתחילה, "ומלך שמת, כל ישראל ראויים למלכות". אומר 'בעל הסולם', "כי הכל שוים בבחינה זו האמיתית, ולכן אין שום כלי מיוחד להמשכת השלמות הזה, אלא כל מי שמזכך ומטהר את נפשו להיות ראוי להמשיך גילוי המלכות לעולם, יהיה נקרא דוד המלך ממש".

הדרך "המהירה" לזיכוך בדור הזה, היא לימוד פנימיות התורה. לימוד הפשט מלא בהסתרות וסתירות ולעומתו לימוד הפנימיות עוסק בשמותיו וכינויו ית', מגלה פעלותיו ית' בבריאה. עיסוק זה מעורר את הכח של הנשמה, מסלק את החושך והעוביות, ומקרב את הגאולה האישית והכללית.

מסיים הרב אשלג זיע"א, "בחינת משיח מוכן לכל דור ודור, ומחמת זה מוכן גם כן לכל פרט ופרט, להיות הממשיך בחינת משיח, בסוד, כל המחויב בדבר, כנ"ל... ולכן מהשר הרואה פני המלך עד היושב אחר הרחיים, כולם משרתים שווים בזה להחזיר העטרה ליושנה, ובזה לא נמצא כל דרגות בין אחד לחברו".

על כן קבלנו ירושה מיוחדת לדור הזה, הגילוי המופלא של פנימיות התורה, גילוי ברבים של ספר הזוהר הקדוש. על כן, אסור לאדם בדור הזה לומר, אני רק חלק קטן, עבודת הטהרה והזיכוך הגדולה תעשה על ידי הכוהנים, על ידי הרבי שלי, או על ידי משיח, אלא, על כל אחד מאתנו מוטלת 'חובת השעה' לקום ולעשות!

(הערה: הבאנו את דברי המאמר בקיצור נמרץ. אנו ממליצים לכל אחד התעמקות רצינית יותר בדבריו של הרב אשלג זצ"ל במאמר הנ"ל)

נספח

הרחקה מטומאת מת

הפרשה מצוה את הכהנים לשמור על טהרה ולא להיטמא בטומאת מת. "ויאמר ה' אל-משה, אָמַר אֶל-הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן; וְאַמְרַתְּ אֲלֵהֶם, לְגַפְּשׁ לֹא-יִטְמָא בְּעַמְיוֹ". ישנו משל על מלך שחיפש טבח חדש להכין לו כל סעודותיו. לבסוף נמצא הטבח הנכבד ואז ציוה עליו המלך שלא להתקרב למתים. שאל הטבח, מדוע? השיב המלך, מפני שאתה נמצא בארמוני כל הזמן ומשרת אותי בכל עת, נכנס ויוצא כפי הצורך, ולכן עליך להישאר טהור תמיד. הכהנים המשרתים בקדש, משרתים את המלך, ולכן עליהם להישאר טהורים בכל עת.

התורה היא תורת חיים והיא נצחית. גם היום הכהנים חייבים לשמור על כללי טהרה למרות שאין לנו בית מקדש. ישנו אפילו דיון הלכתי האם כהן יכול לטוס במטוס שעובר מעל בית עלמין. עד כדי כך חומרת הדבר. אולם, הסוגיה כמובן גם נוגעת אל כל אחד מאתנו באופן אישי. התורה תמיד יוצאת מגדר הכלל ומדברת אל כל פרט ופרט בישראל.

אם כן, מה היא הטומאה שהתורה מזהירה עליה ואיך זה קשור לעבודה שלנו?

ב"מאמר הערבות" מפרש "בעל הסולם" את הפסוק, "וְאַתֶּם תְּהִיּוּ-לִי מִמְּלַכֶּת כְּהֻנִּים, וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות י"ט ו') - "...בדברים אלו, כל צורתה ותוכנה של ענין העבודה של התורה והמצוות... שתהיו כולכם, מקטון ועד גדול, כמו כהנים, דהיינו כמו שהכהנים אין להם חלק ונחלה ושום קנין גשמי בארץ, כי ה' הוא נחלתם, כן תהיה כל האומה מסודרת בכללותה... ואין לשום פרט לעסוק בה, אלא כדי לקיים מצות השם ית', ולמלא את צרכי זולתו, שלא יחסר כלום ממשאלותיו, באופן שלא יהיה לשום פרט לדאוג מה לצרכי עצמו" ("מאמר הערבות", ספר "מתן תורה").

זאת אומרת, שמילה נרדפת לכהן היא 'משפיע'. התיקון הכלל אנושי הוא להפך את 'הרצון לקבל', האגואיזם, שיהיה 'על מנת להשפיע'. בכל אחד מאתנו קיימת בחינת כהן, זוהי נקודת הנשמה, הרצון להיטיב לזולת, להשפיע. בדרך העבודה, כאשר התורה הקדושה מדברת על כהן היא מדברת על התנועה

פרשת אמור

של השפעה בנפש שלנו.

אולם, הפרשה מזהירה אותנו, שאנו חיים בעולם של טבע והטבע הוא של 'רצון לקבל'. לכן מי שרוצה לזכך את עצמו ולהגיע לדרגת 'משפיע', חייב לשמור את עצמו מכל משמר ולהתרחק מטומאת מת, להתרחק מכל קבלה לעצמו.

כמו בכל דבר גם בטומאה יש דרגות שונות, כשהשיא של הטומאה היא טומאת מת. טומאה זה מלשון אטימות. המקום הטמא הוא מקום שאליו לא נכנס האור שבבריאה. מקום שבו ה'רצון לקבל' עושה צמצום על האור. לכן הרשעים בחייהם נקראים מתים (מסכת ברכות). כי רשע זה ר"ת 'רצון של עצמו'. כשהנשמה שהיא כח ההשפעה מסתלקת מהגוף, נשאר שם רק ה'רצון לקבל', לכן זה שיא הטומאה ולכן כהן שחייב לשמור את עצמו טהור, חייב להתרחק מהמת. לכן גם אנו חייבים להתרחק מכל סממן של 'רצון לקבל' בנפש שלנו על מנת שנזכה לעבוד את כל עבודתנו בעולם הזה בכוונה של 'על מנת להשפיע'. זה מה שפרשת טהרת הכהן באה ללמד אותנו. שנדע איך לשמור על עצמנו טהורים בכל עת, לא בשביל שנרגיש טוב עם עצמנו, אלא על מנת לעשות נחת רוח ליוצרנו ועל מנת לתקן את החברה והעולם בהם אנו חיים.

השיעור מוקדש לרפואת דנה בת רותי, איילין שילה בת מרגרט, שמחה בת עליזה, בתוך כלל חולי עמו ישראל

השיעור מוקדש לעילוי נשמת הרב אברהם בן יהודה צבי זצ"ל, גילה בת רחל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה

[מודעות](#) - מרכז רוחני לקבלה וחסידות
רח' אחווה, 24 נווה צדק תל-אביב
03-5100587

הדג מסריח מהראש

"מה תוכל לספר לי על הנהגה טובה שחונכת אליה בבית,"? שאלה המורה את עופר. עופר - הילד הכי שובב בכיתה נתפס שוב מתנהג באלימות והמורה ניסתה לבדוק איזה חינוך ניתן בביתו.

"אבא שלי אומר שתמיד כדאי לתת מאשר לקבל." השיב עופר בגאווה.

"נפלא," התלהבה המורה. "זוהי מידה טובה מאוד. במה אביך מתעסק,"? התעניינה בכנות.

"הוא מתאגרף..."

"אדוני, סליחה. אסור לך להקים פה את האוהל," פנה יהודי משבט דן ליהודי שרצה להקים את ביתו במקום המיועד לבני דן במחנה ישראל. "אבל אמי משתייכת לשבט דן," טען הלה כנגדו. במחנה ישראל התפתח ויכוח גדול בין בני המקום ליהודי שאמו אמנם מוצאה בשבט דן אבל אביו, למרבה הבושה, היה מצרי...

אמו הייתה האשה היחידה במצרים שהביאה בן מאיש מצרי וגם זה קרה באילוץ ובשוגג. בקצרה נציין, שהיא הייתה מקדימה שלום לכל אדם ברחוב ומפטטת עם כל אדם זר, מה שגרם לנוגש מצרי לשים אליה לב באופן מיוחד, ולבצע תחבולה שאילצה את בעלה לעזוב את ביתו כדי שיוכל לנוגש להפיק את

פרשת אמור

זממו.

בתורה נאמר שבני ישראל יכולים להקים את אוהלם בתחום השבט שאליו הם משתייכים, בתנאי אחד: "איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל." אם האב משתייך לבני אותו השבט יוכל בנו לקבל שם שטח לביתו. בסופו של וויכוח החליטו להביא את הדין ביניהם לפני משה רבינו שפסק שהצדק עם בני שבט דן.

כאן התרחש מאורע מצער ומזעזע, בן האיש המצרי נקב בשמו המפורש של ה' וקילל...

אין כאן המקום להמשיך בפרטי המאורע ומה פסק הדין שאמר הקב"ה לבצע ביהודי זה. אך נעמוד על נקודה אחת: ציון העובדה שאביו של האיש המצרי חשבה לנו בהחלט כדי לדעת מדוע לא נתנו לו יכולת להקים את אהלו בשבט דן. אולם מדוע ציינה התורה את שמה של אמו " -שלומית בת דברי," לשם מה חשוב לנו לדעת את שמה?

לשם כך נתבונן בסיפור שהובא בשורותיה האחרונות של מסכת סוכה: בת ישראל בתקופת היוונים המירה את דתה ונישאה לגוי ממלכי היוונים, כשנכנסו היוונים והחריבו את בית המקדש ביזתה אשה זו את המזבח ואת עבודת הקודש בצורה מחפירה כשהכתה בסנדלה על גבי המזבח וקראה: "זאב זאב, עד מתי אתה מכלה את ממונם של ישראל," כשכוונתה לומר שהקרבנות הנשרפים על גבי המזבח "אותות לבית אבותם" גן תורשתי או תוצאה של חינוך { } { ? סוף מעשה במחשבה תחילה משולים לשריפת כסף ללא תועלת.

לאחר מכן כשנתחדשה עבודת המקדש, באו חכמי אותו הדור וסתמו את החדר שבו היו מאכסנים בני המשמר - שנמנו על משפחתה - את בגדיהם וסכיניהם ששימשו לעבודת המקדש. ושואלת הגמרא: אשה אחת חטאה ואנו קונסים את כל בני המשמר? והתירוץ נוקב וחד: "שותא דינוקא בשוקא - או דאבוהא או דאימיה" ["!פטוטיו של הילד הקטן ברחוב - נובעים ממה ששמע או מאביו או מאמו.].

גם לגבי בן האיש המצרי מספרת לנו התורה את שם אמו, שנדע שהתנהגותו הקלוקלת - לקלל את שם ד- ' מקורה בחינוך שספג אצל אמו. גם אצלה המאורע החמור להביא בן יהודי מאיש מצרי, החל בהנהגה רעה שאינה הולמת בת ישראל. על הנהגה כזו אמרו חז"ל שאם "תחילתו בפשיעה וסופו באונס - חייב.!"

הסיטואציה של הורים המתנהגים כילדים מידי פעם ומבצעים מעשים שלא תואמים את רמתם וגילם די מוכרת. הדוגמה הנפוצה: אבא שמנסה "ללמד" את ילדיו איך לשחק בצעצוע החדש שקנה להם, כשבלהט ההדגמה האב לא שבע מהצעצוע ועיניהם של הילדים כלות לשחק בעצמם ולהשאיר לאבא את "המשחקים של הגדולים..."

התופעה מוכרת, ההיגיון שמאחריה - מוצדק אף הוא. בכולנו מתחבא לו ילד קטן, מידי פעם רצונו להתפרק מעט ולחזור לימי הילדות. אבל חשוב לזכור, אם נשאר משעשוע זה טעם טוב של החלפת כוח ורענון [כן כן, גם אם זה כולל משחק קצר בנדנדה הצהובה], הרי שזו הנהגה בריאה ונצרכת.

ברם, ברגע שהילד הקטן שלנו נחשף בקלונו בצורה לא הולמת, יש לזכור שמעשי הילד הקטן שבנו נובעים מה"אבא ואמא" שלהם - מעשינו בחיי הבגרות שלנו מידי יום.

פרשת אמור

ספירת העומר

"וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאכם את עומר התנופה, שבע שבתות תמימות תהיינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה".
(ויקרא פרק כ"ג פסוקים טו' - טז').

הסברים רבים נאמרו בטעם "ספירת העומר". באגדה אמרו: בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", אמרו לו ישראל: משה רבינו אימתי עבודה זו? אמר להם: לסוף חמישים יום, והיו מובין כל אחד ואחד לעצמו. מכאן קבעו חכמים שיש לספור ספירת העומר ממחרת יום ראשון של פסח ועד לחג השבועות - חג מתן תורה.

טעם אחר: מפני שכל אחד מישראל היה עסוק בקציר שלו והיו מפוזרים כל אחד בגורנו, צוה למנות, כדי שלא ישכחו זמן עלותם לרגל.

ספר החינוך במצוה ש"ו מסביר את טעם הספירה ואומר: כל עיקרן של ישראל אינו אלא התורה ... והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקימוה ... וענין גדול הוא להם יותר מן החרות - מעבדות ... ולכן נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, להראות בנפשינו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו ... וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא וכו'.

זכתה מצות הבאת העומר לפרסום מיוחד מה שלא זכו מצוות אחרות. חז"ל מוסרים לנו תיאור מפורט בתלמוד במסכת מנחות: כל העירות הסמוכות, מתכנסות בשעת הקצירה, כדי שיהיה נקצר ב"עסק גדול" (קול המולה ופרסום), והכל כדי לפרסם שקצירת העומר בחמשה עשר בניסן, מפני הצדוקים שהיו אומרים שאין העומר בא אלא באחד בשבת. והמשנה שואלת: כל כך למה? מפני הביתוסים שהיו אומרים אין קצירת העומר במוצאי יום טוב.

פרסום זה מראה לנו שבמקום שיש צורך להוציא מלבם של צדוקים, אין להמנע מלהשתמש בכל התכסיסים, כפרסומת והבלטה, כדי להכחישם ולהוציא מלבם את טעותם.

אולם, גם הדינים הקשורים בקיום מצות ספירת העומר יש להם רקע נרחב של מוסר השכל, ונוסף על המצוה כשהיא לעצמה, חשוב גם ללמוד לקח מרקע המוסרי.

ההקפדה היסודית בספירת העומר היא "תמימות תהיינה", ולכן מצוה למנות מבערב, ואם שכח לספור בתחילה הלילה הולך וסופר כל הלילה. גם בחיי האדם צריכה השאיפה להיות שמעשיו הטובים יהוו שלמות אחת ולא מורכבים מטלאים על גבי טלאים. דבר זה אפשרי אם מחנכים את הילד בינקותו למעשים טובים ויש המשך ורציפות במעשים אלו, אז יש שלמות ותמימות. ברור הדבר שאין לזלזל כלל גם בחינוך שאינו מתחיל מהתחלה ממש, תמיד יש לפעול בבחינת "שלח לחמך על פני המים", ואכן כך למדנו בהלכות ספירת העומר שאם שכח ולא מנה מבערב, מונה למחר כל היום, אבל ברור שזה לא מצוה מן המובחר.

הלכה נוספת בספירה היא שאם חל הפסק בספירה, היינו שיום אחד לא ספר כלל, נפסקה ה"תמימות" וסופר בשאר ימים "בלא ברכה". כל הפסקת השרשרת גורמת שהברכה אינה שורה ברציפות הדברים.

מצות ספירת העומר מוטלת על כל אחד לספור לעצמו כדברי חז"ל "וספרתם" - שתהא ספירה לכל אחד ואחד. כל המטרה היא שכל אדם ואדם יחשוב את חשבונו בעצמו, על האדם לדעת כי הפנקס פתוח ויד

פרשת אמור

כותבת וכו' ולכן דרושה קפדנות מיוחדת בחשבון זה. הפתגם אומר: מי שחי בלי חשבון, מת ללא וידוי. אל לאדם להסתמך בחשבונותיו על זכות הוריו ומוריו בלבד, עליו לדעת שהמצוה המקורית היא ליצור משלו, מכחו ומכח כוחו, וכבר אמרו חכמינו: "והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך". אל תאמר הואיל ואבא חכם גדול היה, אף אני אהיה כמו כן, בלי שום טורח.

במשך הזמן קבלה "הספירה" משמעות נוספת של ימי צער ואבילות, וימים אלה מיועדים לתקן אותנו מכל פגם בשטח "שלום בית". חז"ל מספרים לנו על שנים עשר אלף זוגות תלמידים שהיו לרבי עקיבא וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם, שנשתכחה תורה, וכולן מתו מפסח ועד שבועות, ולכן נוהגים מנהגי אבילות בתקופה זו.

הסיבה של חוסר כבוד לזולת מתנקמת בנו עד היום, ועלינו להטהר ולהתקדש מכל סיג ופגם גם בשטח זה, כי בית שיש בו מחלוקת עלול חלילה להחרב, ולכן צריכה הספירה להיות בקמה - בקומה, לא מתוך רשלנות ומצוות אנשים מלומדה, אלא מתוך אחריות והכנה לקראת הגאולה השלימה שתבוא, רק עם כינון שלום בית ונהיגת כבוד לזולת.

מעומר שעורים לעומר חיטים - מפסח לשבועות

בימים אלה בהם ארובות השמים נפתחים, מורידים הם שפע של קדושה וטהרה, וצריך לנצל את הזמן היקר להטהר ולהתקדש לקראת היום הגדול של "מתן תורה".

"וספרתם לכם" - לכם, לעצמכם. כל אחד צריך לספור ספירת העומר לעצמו - כפי מה שהוא, "אחד היה אברהם", עיקר התקרבותו של אברהם אבינו לבורא עולם היתה כיון שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם ולא הסתכל על שום מונע ומעכב, ולכן נאמר "לכם" - כל אחד והספירה שלו בחיים, מה שנכון ומתאים בשבילו, לא תמיד מתאים ונכון בשבילי.

"המתנה". בחיים יש "המתן", לא תמיד אפשר לקבל הכל מיד. כדי לקבל מתנות מהקדוש ברוך הוא צריך להכין כלים, וכלים מכינים על ידי כיסופים והשתוקקות והרבה תפילות, ורק כך מגיעים לדבקות בה'. יעקב אבינו חיכה 7 שנים ללאה ועבד 7 שנים לרחל כי הוא ידע כמה צריך לעבוד כדי להיות ראוי להקים בית של תורה וקדושה, בית שממנו עתיד לקום עם שלם. סופרים 49 ימים וביום ה 50 - מקבלים את התורה - אומרים לנו "המתן".

"אהבת ישראל". ידוע שלכל יהודי יש את בספר התורה, ואם נפסול יהודי אחד בלבד, נפסיד את אחת ואז הספר כולו יהיה פסול ח"ו, ואיך נוכל לקבל כך את התורה בכך השבועות?! השמחה הכי גדולה היא שמחה של "בין אדם לחבירו", כשאדם מחפש את הנקודה האלוקית שנמצאת בכל אחד, הוא מתקרב אל הבורא והוא נמצא כל הזמן בתוך "הטוב".

"תקוה והתחזקות". רבי עקיבא התחיל ללמוד בגיל 40 ובגיל 64 התחיל שוב לאחר שאלפי תלמידיו מתו והוא נשאר עם חמשה תלמידים בלבד.

להתחיל מחדש - אף פעם לא מאוחר מדי. גם באופן הספירה יש חיזוק. היה הגיוני לספור הפוך - ביום הראשון 49 ימים והולכים פוחתים כך שביום האחרון היינו סופרים רק יום אחד שנותר עד קבלת התורה, אך עלינו לראות את ה"יש" ולא את ה"אין" - לראות מה עשינו ולא מה שנשאר לעשות.

המספר הולך וגדל מעיד על ההשתוקקות שלנו שהולכת וגדלה כמו בהדלקת נרות חנוכה.

פרשת אמור

"היום יום". היום הוא יום וחובה לנצלו עד תום ואין רשות לדחות את היום ליום שלמחרת. אדם נוטה לדחות עבודת ה' מהיום למחר כיון שמדמה לעצמו שהיום הנוכחי אינו מסוגל לעבודת הבורא מרוב עיכוביו, טרדותיו שיש לו בזה היום, וכך עלול הוא לאבד חלילה ימים רבים ויקרים. מצות ספירת העומר מחדדת את הידיעה שכל יום ויום מנוי וספור הוא וצריך למלא בו את חובת היום, לחדור את המחיצה ולהגיע אל הטוב - "היום הזה אנכי מצווך", "אשר אנכי מצווך היום", "היום אם בקולו תשמעו". כל אלו מרמזין לו לאדם שמול עיניו ומחשבתו צריך להיות מיוצג רק "אותו היום", זה היום שעומד בו בדוקא ולא יום המחרת.

"ספירת העומר של החיים". כל חיינו הם ספירת העומר - מעומר שעורים - מאכל בהמה לעומר חיטים - מאכל אדם, עבודת חיים שאינה נגמרת, עבודה של זיכור והתקדשות. העולם הזה הוא פרודור שמוליך לטרקלין, אוי לאדם שאינו מכיר את הטרקלין ואינו יודע מה עושים במסדרון וכל חייו עוברים עליו בשממון, גם אם מיום אחד של הספירה ליום הבא הכל נעלם, הרי אותם רגעים את שבהם זכינו להרגיש את הזיכור נחשבים ונזקפים לזכותינו לנצח נצחים.

"אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, דיינו". כשעומדים באחדות ובאהבת חברים זו בחינה של קבלת התורה, ודיינו רק לעמוד לפני הר סיני כאיש אחד בלב אחד, וממילא כבר נזכה לקבל את התורה בשלימות.

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים (כא,א)

איתא במדרש (במדב"ר יט, ד) א"ר יהושע דסכנין בשם רבי לוי על כל דבר ודבר שהיה אומר הקב"ה למשה אומר לו טומאתו וטהרתו, כיון שהגיע לפרשת "אמור אל הכהנים" אמר לו משה רבש"ע אם נטמא זה במה תהא טהרתו ולא השיבו, באותה שעה נתכרכמו פניו של משה, כיון שהגיע לפרשת פרה אדומה אמר לו הקב"ה באותה שעה שאמרתי לך "אמור אל הכהנים" ואמרת לי אם נטמא במה תהא טהרתו לא השבתיך, זו טהרתו ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת.

והדבר תמוה מאד שהרי משה כבר ידע את פרשת פרה דהא פרה במרה ניתנה, ועוד קשה למה נתכרכמו פניו כאשר לא השיבו במה טהרתו, ומה בכך אם לא תהיה טהרה אם כך דינו.

וי"ל דלא עלה על דעת משה שהאיסור להיטמא למתים הוא משום קדושת הכהנים, רק חשב שהטומאה תגרום לכהנים איסור לעבוד בביהמ"ק, ולכן הרהר ומה בכך אם יהיו טמאים שבעת ימים, הרי בתום שבוע זה יוכלו לשוב לעבודתם. אך מאחר שלא השיבו הקב"ה לשאלתו הסיק משה שאכן אין לכך טהרה עולמית, וכיון שכן נמצא נדחה מכהונתו לנצח, ודבר זה היה קשה מאד למשה כיון שכבר נאמרה פרשת פרה לטהר טמאי מתים.

אמנם כאשר הרהר שוב לאידך גיסא, דכיון שעשו את העגל נדחתה פרשת פרה שלא יהיה קטיגור נעשה סניגור, ולכן נתכרכמו פניו על כך שאין כפרה לחטא העגל, אך כשנאמר לו שוב פרשת פרה או אז הבין כי אדרבה מכפרת פרה אדומה גם על חטא העגל ויש טהרה למת, ונוכל א"כ להסיק ולקבוע בבירור כי ציווי התורה שלא יטמאו הכהנים למתים הוא רק משום עוצם קדושתם, כי לטומאה יש טהרה.

אמור אל הכהנים בני אהרן (כא,א)

כתב הטור (יו"ד, שסט) 'אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו' מכאן שהכהן מוזהר שלא לטמאות למת וכו'. והקשה עליו הב"י מאי קאמר מכאן משמע והרי המקרא מפורש כאן לבל יטמאו למת.

פרשת אמור

אכן באמת אפשר לפרש ב' טעמים למה הוזהרו הכהנים על הטומאה א' משום קדושת העבודה וכמו שנאמר (פסוק ו) 'כי את אשי ה' לחם וגו' הם מקריבים'. ב' משום שריבה בכהנים מצוות הרבה, לכן הזהיר על הטומאה. והחילוק שבין ב' הטעמים הינו אם גם בת כהן מוזהרת על הטומאה, דאם הטעם הוא משום העבודה הרי בת כהן אינה בת עבודה, אך לטעם שריבה הכתוב מצוות יתירות בזה יש ג"כ חלק לבנות אהרן. חילוק נוסף ישנו, דלטעם העבודה אין האזהרה אלא בזמן שביהמ"ק קיים, אבל לטעם של מצוות יתירות הרי תוקף האזהרה גם לדורות הבאים אחריהם.

והנה, ממה שהפסוק ממעט את בנות אהרן מוכח שגם בזמן הזה כהנים מוזהרים על הטומאה וטעם האיסור משום שמצווים על מצוות יתירות, ולכן היה צד לומר שגם בנות מצוות על הטומאה, דאילו לטעם משום קדושת העבודה למה לי קרא למעט את הבנות, הרי בלאו הכי לאו בני עבודה נינהו.

לפי זה, הטור שמביא רק דינים הנוהגים בזמן הזה הוכרח להוכיח שטומאת כהנים נוהגת גם בזמן הזה, ולכן הביא את הפסוק 'בני אהרן' דמזה ממעטינן בנות אהרן, ומוכח שדיני טומאה לאו בגלל עבודה אלא משום שנצטוו במצוות יתירות, ולכן נוהגים דיני טומאה גם בזמן הזה.

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם (כא,א)

רש"י: &אמור... ואמרת... להזהיר גדולים על הקטנים

רבי אלימלך מליזנסק הסביר את מאמר רש"י:

אמר...ואמרת.. להזהיר גדולים על הקטנים, להזהיר את האנשים הגדולים יחד עם הקטנים, וכך הוא מסביר את דבריו כשאדם מבקש להטיף מוסר לנער קטן, אל יעשה זאת בצורה גלויה וישירה, כדי שהנער הצעיר לא יעלב ולא תיפול רוחו, אלא יזהיר גדולים יחד עם הקטנים, ובסופו של דבר יבין הנער ממילא שדברי המוסר מכוונים אליו.

וזהו שדיבר הכתוב "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא" שיהיה בעיניך האדם שאתה מוכיח אותו, כחברך ואהובך, שאתה בא להוכיח אותו מאהבה וח"ו שלא לפגוע בו.

וכן נראה להסביר את מאמר שלמה המלך במשלי "אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך" אם יהיה בעיניך האדם המוכח כחכם, ותוכיח אותו לא מתוך התנשאות ח"ו אלא מתוך אהבה ורצון לעזור, ושמתוך דבריך יבין את התוכחה, וע"י זה לא ירגיש רגשי נחיתות, יקבל את דבריך, ואם לאו ישר ידחה דבריך על הסף, עוד לפני שפתחת פיו!

וזה שאמר רבי אלעזר בן עזריה בגמרא בערכין "תמיהני אם יש בדור הזה אדם שיודע להוכיח"

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, אָמַר אֶל-הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן; וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, (כא,א)

רש"י: &להזהיר את הגדולים על הקטנים

מבחינה חינוכית חייב &הרב/המורה/המלמד "להזהיר" &-להראות פנים שוחקות ללומדים והלאיר להם פנים &ולחפש בכל אחד מהי הנקודה הטובה שלו ממנה יוכל לחבר את התלמיד & ללמידה & ולגרום לו להינות ולהפיק ממנה את מירב התועלת.

פרשת אמור

כמו שנאמר בפרקי אבות: "אין הקפדן מלמד" שבגלל קפדנותו, התלמיד "מתבייש".

כי אם לשארו הקרוב אליו לאמו ולאביו וגו' (כא,ב)

תניא בתורת כהנים (אמור א, ה-ו) "שארו" זו אשתו דכתיב (לעיל יח, יב) "שאר אביך היא", "הקרוב" למעט ארוסה שעדיין לא נתקרבה, "אליו" למעט הגרושה שכבר אינה קרוב אליו אלא שנותרה, יאמר "לאמו" מה תלמוד לומר "לאביו", מה אמו שהיא מתחללת הרי הוא מטמא לה אביו שאינו מתחלל אינו דין שיטמא לו, אילו כן הייתי אומר מה אמו בידוע אף אביו בידוע, אביו חזקה מנין תלמוד לומר "ולאביו".

והקשו חכמי לובלין לרי"ף דעדיין תקשי ל"ל" לאביו" הרי אפשר ללמוד מק"ו מאמו, שמא תאמר אולי אין אביו ידוע כאביו הרי ממה נפשך יוכל ליטמא לו, אם אכן הוא אביו הרי מיטמא לאביו, ואם אינו אביו נמצא שהוא ממזר ובלאו הכי אינו ראוי לכהונה.

ואפשר ליישב שבא הכתוב כאן לשני דברים, להתיר טומאה בקרובים אף שנאסר ברחוקים ועוד להכריחו עד שאם לא ירצה ליטמא מטמאין אותו בעל כורחו, וכמו שנאמר "לה יטמא" ואמרו בתורת כהנים שם שזו מצוה שמוטלת על כל כהן ליטמא למתים שהותרו לו כמו שמצינו בגמרא (זבחים ק, א) גבי יוסף הכהן שמתה אשתו בערב פסח ולא רצה ליטמא לה ודחפוהו חכמים וטמאוהו בעל כורחו, הרי שעל כל הקרובים האמורים בענין הוא חייב ליטמא, ולא רק לאחותו שבה נאמר "לה יטמא".

לפ"ז מבואר שפיר שכן אילו הייתי דן טומאת אביו בדרך "ממה נפשך", לא היינו יכולים להכריחו ליטמא בעל כרחו לאביו דשמא אינו אביו, ואיך נבטל מצות פסח במועדו וכיו"ב על סמך הספק, לכן קמ"ל קרא שפיר "ולאביו" דמיטמא לו מ"מ.

כי אם לשארו הקרב אליו וגו'. לה יטמא (כא,ב-ג)

ובתו"כ, לה יטמא, על הודאי מטמא ואינו מטמא על הספק.

ובמשך חכמה הק' מה הוצרך למיעוט, הא מהיכי תיתי שיוכל לעבור מספק באיסור טומאה, ומ"ש משאר איסורים שבתורה שספיקם לחומרא.

ותי' דהתורת כהנים ממעט באופן שהספק הוא שמא היתה לאיש או שמא נתארסה, אע"ג דיש לאוקמי על החזקה דלא נבעלה לאיש או לא נתארסה, בכ"ז אינו מטמא. ולפ"ז גדר המיעוט דלה יטמא הוא, היינו דהיתר טומאה לאשתו הוה רק באשה ודאית, וכשאין ודאי אף שאיכא חזקה אסור לו להטמא.

ונראה, דלכאורה יש לדון בזה, דהרי לענין פסלות הא מוקמינן החזקה דחזקת כשרות וכשירה, וא"כ אמאי שלא יהי' מכוח זה הוחזק דפועל כבירור גמור ה"נ לענין טומאה (יעוין בשב שמעתא). ובתורת כהנים גופיה כתב דמאביו מרבה מיניה, ממה דהקדים הכתוב אם לאב דאפילו רק אביו מוחזק איכא היתר הטומאה.

ובביאור הדבר י"ל, דדין הטומאה לא נולד ממצב כשרותה, וע"כ לא שייך הך הוחזק לכך, דרק אם הי' בא בתוצאה מהדין פסלות שחל עלי', הי' שייך דין הוחזק מה שהוחזקה בכשרותה, (ויש לדון אם כבר הוחזק לגבי פסלות אם כבר מהני לגבי ספקות אחרים), וכמו לענין מלקות דהחיוב המלקות בא מהאיסור שחל עלי', ואם הוחזק הדבר באיסורו הוי כבר מצב ודאי דחפצא דאיסורא עלי' ומתחייב במלקות, אכן הדין היתר טומאה נלקח מדין מיוחד שצריך שתהי' אשה מיוחדת לו, וא"כ הרי"ז ספק בפני עצמו שלא הי' כאן הוחזק לגביו. ונמצא דאף לענין הלקיחה מותר לו לקחתה אבל לענין טומאה שאני.

פרשת אמור

אמנם לפ"ז יקשה בעיקר דברי המשך חכמה דלכאורה מהו האפשרות להעמיד בתר חזקה, דזה שפיר בהיכי תימצי דהיתה לאיש, א"כ שייך שפיר החזקה דחזקת הגוף שלא נבעלה, אבל שמא נתארסה הרי החזקה לזה יכול להיות רק חזקת כשרות, ולכאורה לענין ההיתר הכא בטומאה לא תלוי כלל בדין כשרותה, אלא דין מיוחד דלה יטמא, וכמו שהוכחנו דלכך אין דין הוחזק בכשרותה שהי' פועל כאן היתר גמור, וא"כ מהו כוח החזקה לענין ספק המציאות, וממנפ"ש דא"כ הרי שיהני כאן דין הוחזק.

וצ"ל דזה גופא ילפינן מלה יטמא, דהיתר הטומאה הוה בדוקא לאשתו המיוחדת לו, ורק מחמת כן לא מועלת חזקת כשרותה דלא תליי' בכשרות, וכן ממילא דאין הוחזק, אלא דבעי מציאות ודאי אשתו.

אשה זונה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו (כא,ז)

לשיטת ב"ש (גיטין צ, א) דס"ל שלא יגרש אדם את אשתו אלא א"כ מצא בה דבר ערוה, ומשמע בגמ' דדבר ערוה ממש קאמר היינו שזינתה בעדים ברורים, קשה טובא מפסוק זה שהרי לשיטתם גרושה בכלל זונה היא ולמה נכפלו בקרא.

אולם יש לומר דשפיר איצטריך גרושה, משום שלפי מסקנת הגמ' שם כ"ע מודו דגם אם גירש בלא למצוא בה דבר ערוה הרי היא מגורשת בדיעבד, נמצא א"כ שבדיעבד הוה זונה וגרושה שני דברים נפרדים.

(פני יהושע)

ובאפן אחר יש ליישב דאיצטריך קרא לארוסה, דהנה חידש בשו"ת מהרשד"ם (אבהע"ז סי' רלא) דלא פליגי ב"ש וב"ה אלא בנשואה, אבל בארוסה כ"ע מודו דאפילו מצא אחרת נאה הימנה יכול לגרשה. לפ"ז שפיר איצטריך להזהיר לכהן מגרושה דאף אם היא גרושה מאירוסין דליכא "ערות דבר" ג"כ אסורה עליו.

ועוד איצטריך או לאותם היוצאים למלחמות בית דוד שהיו כותבין גט לנשותיהם, כדי שלא תשארנה עגונות.

עוד י"ל, דגם לב"ש האי דלא יגרש אלא א"כ מצא בה ערות דבר אינו איסור מה"ת אלא עצה טובה קמ"ל כמ"ש המהר"ם מלובלין בתשובה, ולכן בעי קרא הכא דהגם דליכא איסור אפ"ה לא ישא גרושה.

א"נ היכא דנתרצו שניהם בגירושין ברצון גמור, דאז אף לב"ש אין איסור ויכול לגרש בלא סיבה כלשהי ברצון אף שהיא כשרה וצנועה, וע"ז הזהיר הכהן דאפ"ה לא יקחנה בהיותה גרושה.

קדוש יהיה לך (כא,י-יא)

ופירש"י נהוג בו קדושה לפתוח ראשון בכל דבר, ולברך ראשון בסעודה. ויל"ע בהא דמבואר הכא שצריך לכבד את הכהן לברך ראשון בסעודה, והכי נפסק בשו"ע (סי' רא ס"ב) שהכהן מברך ברכהמ"ז, ואילו גבי היותו 'חזן' לא מצינו שנותנים לכהן תחלה, אף שגם הוא ענין של כבוד ושררה (עיין סי' נג ס"ו וסעיף כ"ה).

גם לא מצינו בבני אדם העומדים בתור באיזה מקום שצריך ליתן לכהן ראשון, ויש מקום לומר דכל דין הכיבוד לכהן הוא רק בדבר שיש גם לאחרים אז יש דין להקדימו, אבל בדבר שאין ממנו לאחרים לא נאמר בו דין ליתנו לכהן, ולכך ויתור על תור הוא הפסד זמן ואינם צריכים להפסיד הזמן בשביל שיהא הוא ראשון.

אבל הא ליתא, שהרי גם ברכהמ"ז נותנים לו לברך תחילה, אף שע"ז הם מפסידים לברך. (וברש"י

פרשת אמור

משמע שהקדמת הכהן הוא בברכת 'המוציא', שהוא מדרך ראשון בסעודה). והנה בגמ' גיטין (נט, ב) איתא וקדשתו לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון. וצ"ע דהרי נטילת מנה יפה אינו שייך לדבר שבקדושה, ומראשית הברייתא משמע שרק בדברי קדושה צריך להקדימו ולא בכל דבר, אבל מסיפא מוכח לא כן. ובאמת מהפסוק שכתב 'וקדשתו', ומשמע ג"כ דרך לדברי קדושה צריך להקדימו, ולא בשאר דברים. ומספרים על הגר"ח ז"ל מבריסק שבאחד הפעמים בא אליו החפץ חיים, והם הלכו יחדיו למקום אחד עם ר' שמחה זליג זצ"ל הדיין דבריסק, והיה נידון מי יכנס תחלה, ואמר הגר"ח שיכנס תחילה החפץ חיים שהינו כהן, ואחריו יכנס הוא בעצמו שהוא לוי, ואח"כ ר' שמחה זליג שהוא ישראל. ומזה משמע שדין הקדמת הכהן הוא גם בכניסה למקום מבוקשם, ואפשר דשם היה מוכרח לעשות פשרה, ותלה בזה. ויש לדון בספק כהן אי בעי ג"כ צריך לכבדו, שהרי הוא ספק מ"ע דאורייתא, ואף דא"א ליתן לו מתנ"כ, שהרי הוא ספק כהן מ"מ דין הכיבוד הוא אף בספק, וכן מי שהוא ספק ת"ח צריך לכבדו, וכל זה כשבאמת יש ספק, אבל בסתמא אזלי' בתר רוב שאינו ת"ח.

והכהן הגדול וגו'. ועל כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא (כא, י-יא)

תמהו המפרשים, אם אמרה תורה שכהן גדול אסור לו ליטמא אפילו לשבעה קרוביו, כיצד אם כן נכנס אלעזר למערה בעת פטירת אביו אהרן הכהן, כמבואר במקראות (במדבר כ, כב-כט, ובפירש"י שם).

ונראה לומר, מאחר שאזהרה זו שאמרה תורה לבל יטמא כהן גדול לקרוביו חידוש הוא, דהא כהן הדיוט נאסר אף הוא בטומאה, ובכל זאת התירו לו ליטמא לד' קרובים, וכיון שחידוש הוא הבו דלא לוסיף עלה, וכדלהלן.

דהנה פשטות לשון הפסוקים 'והכהן הגדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה וגו'', 'ועל כל נפשות מת לא יבא', משמעו דדוקא אם הוא לפי הסדר הזה דהיינו שקדמה תחילה משיחתו לכהן גדול, ואח"כ נזדמנה לו מיתת אחד מקרוביו, או אז נזהר לבל יטמא להם. אך אם לא קדמה קדושת כהונתו וכגון שבאו שניהם גם יחד, כנדון שלפנינו שאלעזר נכנס למערה עם אהרן הכהן אביו, כאשר מיד עם פטירתו יועבר שרביט הכהונה לידו, לכאורה נוכל לומר בזה דכל זמן שלא היה אהרן בארצות החיים לא היה אלעזר כהן גדול, ולכן אין דופי במה שנכנס עמו למערה

לאביו ולאמו לא יטמא (כא, יא)

נשאלת השאלה, מדוע בכהן ההדיוט כתוב שלא יטמא לאימו ולאביו (משמע שנשים נפטרות קודם הגברים) ואילו בכהן הגדול כתוב שלא יטמא לאביו ואימו (משמע שהגברים מתים לפני הנשים) ?

האבן עזרא מתרץ שכהן גדול מתמנה רק אחרי אביו שהיה כהן גדול נפטר ולכן הקדים בו את מיתת אביו. כמו כן, כתוב שאמהות של כהנים גדולים נותנים אוכלים וכסות לרוצחים שנמצאים בעיר מקלט כדי שלא יתפללו למיתתם של בניהם הכהנים הגדלים (כדי שיוכלו לצאת מעיר המקלט). ובשאר מקרים (בכהן הדיוט) בד"כ הנשים היו נפטרות לפני הגברים (לא כמו בימינו).

ידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל (כא, כד)

פירש רש"י להזהיר בית דין על הכהנים. וביאר הרא"ם דהיינו שיזהירו ב"ד של ישראל את הכהנים בעלי מומין שלא לגשת לעבודה, דאל"כ מה ענין ישראל עם אזהרה זו של הכהנים.

והנה מהגמ' (ב"ק כח, א) גבי נרצע שָׁלוּ ימיו דיכול רבו להכותו כדי להפרישו משפחה אע"ג שאינו בכלל

פרשת אמור

ב"ד, ש"מ דלהפריש מאיסור לא צריך ב"ד, וכן הוכיח בקצוה"ח ונתיבות (סי' ג' סק"א), וכיו"ב הביא ראיה בתרומת הדשן (סי' רי"ח), וא"כ קשה למה הוצרך רש"י לפרש דקרא מזהיר לב"ד דוקא.

אכן המנחת חינוך (מצוה ח) כתב, דהא דכופין עד שתצא נפשו לעשות מ"ע מה"ת הוא דוקא לב"ד מומחין, אבל אינו מוטל כלל על יחידים ולא על הדיוטים לכוף, ואף דמבואר בב"ק גבי נרצע שיכול להכותו לאפרושי מאיסורא היינו דהרשות בידו אבל אין חיוב כלל על איש מישראל להפריש את חבירו מאיסורא עד שתצא נפשו.

לפי זה דאין חיוב כלל על איש מישראל להפריש את חבירו מאיסורא ודוקא ב"ד מזהירין לאפרושי מאיסורא שפיר כתב רש"י דמאי דהזהיר כאן לאפרושי כהנים מגשת אל העבודה כשהם בעלי מומין, היינו דוקא "להזהיר ב"ד על הכהנים".

מתו בו כי יחללהו (כב,ט)

בגמ' (כריתות ז, א) אמרו כהן שסך בתרומה בן בתו הישראלית מתבל בו ואינו חושש דכתיב ומתו בו כי יחללהו, כיון דחללהו הא איתחלל. והיינו דנחדש דין בתרומה דע"י סיכה או אכילה פקע קדושתה ויצאה לחולין, ולפיכך אם אכל הכהן או סך בשמן מותר לישראל ליהנות ממנה.

והנה בכל האיסורים אמרו בגמ' דאם בעינן הנאת מעיו, הרי שאכל חצי זית והקיאו וחזר ואכלו פטור דאין כאן הנאת מעיו מכזית. והקשה רבי משולם איגרא דא"כ באכילת תרומה אי אפשר להתחייב אלא באכילת כזית שלם בבת אחת, שיש בו הנאה מכזית תרומה, אבל אם אוכל חצי זית אפילו יאכל בכדי אכילת פרס חצי זית נוסף אי אפשר לחייבו, שהרי כיון שאכל חצי זית נתחללה התרומה ויצאה לחולין, ואם היה חוזר ואוכל לאותו החצי בודאי לא היה מחויב עליו וא"כ היאך יצטרף חצי זה לחצי זית הנוסף, וקשה על הרמב"ם (פ"י מתרומות ה"ג) שכתב דהאוכל ב' חצאים בכדי אכילת פרס חייב.

ויש לתרץ דחלוק איסור אכילת תרומה משאר איסורי מאכל, דבכל איסורי אכילה יסוד האיסור הוא על הגברא שלא לעשות מעשה אכילה בדבר האסור, ולפיכך יש לדון דאי בעינן הנאת מעיו, הרי שעד שלא מילא כריסו בכזית איסור אינו לחייבו. אמנם בתרומה גדר האיסור מצד החפצא והיינו שלא יעשה בתרומה מעשה חילול של אכילה, וכיון דבכה"ת כדי אכילת פרס נידון כאכילה אחת, הרי שיש לפנינו כאן חילול כזית תרומה באכילה אחת, ול"ש לדון כאן כלל משום הנאת מעיים.

וּשְׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא יִשְׂאוּ עָלֵי חֶטְא וּמֵתוּ בּוֹ כִּי יִחְלְלוּ אֲנִי ה' מְקַדְּשֵׁם (כב,ט)

מי שמחובר ל... הולך על כל הקופה!

למה אתה מחובר?

על פסוק זה כותב המדרש: רבי מאיר אומר... אף המצוות... אנו חייבים להישמר בהם, שנאמר 'ושמרו את משמרת', עשו משמרת למשמרת. פירוש: הוסיפו על מצוות התורה עוד סייגים וגבולות, כדי שבאמצעותם יִשְׁמְרוּ המצוות והסייגים הכתובים בתורה (מכילתא).

משום כך הוסיפו לנו חכמנו ז"ל הרבה מצוות והנהגות אשר הם בבחינת "גִּדְרֵי נוסף", ובזכות זה יש לאדם היהודי הגנה נוספת. משום שגם אם חלילה הוא יכשל ויפול, אזי הוא יפול "בגדר ובתוספת" - אך לא יכשל בדבר האסור מהתורה.

פרשת אמור

משל לאדם שגר בסביבה שמצויות בה חיות טורפות והסכנה שם רבה. אדם זה לא מסתפק בגדר אחת שתחפוץ בינו לבין החיות המסוכנות, אלא הוא מקיף את עצמו בגדר נוספת. כדי שאם חלילה הוא יתבלבל ויעבור גדר אחת, עדין הוא יהיה מוגן על ידי הגדר השנייה.

הנמשל: האדם מוקף בסכנות רוחניות רבות, והוא עלול בקלות לעשות פעולה הגורמת לנשמה נזק והרס ומוות רוחני. משום כך בורא עולם נתן לאדם מצוות וסייגים המשמשים עבורנו "תמרורי דרך", ובאמצעותן הוא יודע מהי פעולה נכונה הגורמת לבורא נחת רוח, ומהי פעולה הפועלת את ההפך.

אך מחמת שעדין העסק רגיש - שהרי יתכן ויצר הרע יטעה את האדם ויבלבל לו את התמרורים וכשיל אותו בדבר עבירה, משום כך באו חכמנו ז"ל והוסיפו לנו עוד מצוות וסייגים - המהווים עבורנו מערכת תמרורים נוספת, ועל ידי זה ההגנה הרוחנית שלנו מתחזקת. משום שגם אם האדם יכשל במערכת התמרורים שמקיפה אותו (מצוות דרבנן), עדין הוא יהיה מוגן על ידי מערכת תמרורים נוספת (מצוות התורה), וממילא לא יגיע לנשמתו הרס ונזק ומוות רוחני.

ואם יבוא אדם ויטען: מי אמר שבורא עולם מחבב את "כל" המצוות שהוסיפו לנו גדולי ישראל? אולי יש בחלק ממצוותיהם גוזמה או דבר שאין להם בסיס וטעם בשכל הגשמי - ומדוע שלא אפקפק על דבריהם ואצעד לפי שְׁכְלִי הבהיר הסובר אחרת?
התשובה לאותו יהודי נמצאת בגמרא (ע"ז לה.). שכותבת כך:

אמרה כנסת ישראל [השכינה הקדושה] לפני הקדוש ברוך הוא. ריבוננו של עולם! עֲרַבִים עלי דברי דודיך, יותר מיינה של תורה.

פירוש: אומרת השכינה הקדושה, אהובים עלי התקנות והגזרות שחכמי ישראל חוקקו וציוו ברוחב דעתם, יותר מהמצוות שהבורא בעצמו חקק בתורה (ר' עובדיה מברטנורא ע"ז ב' ה').

וגם אם יש מצוות דרבנן שלא נראים לאדם - אין לו רשות להרהר על דבריהם, בדיוק כמו שאין לו רשות להרהר אחר אף מצווה מהתורה.

משום שכך גזר בורא עולם על האדם היהודי, שהוא חייב לכופף את דעתו לדעת חכמי ישראל, בין אם הוא מבין את דבריהם, ובין אם הוא חושב אחרת מהם (תורה תמימה הערות שיה"ש פרק א הערה כ).

זו הסיבה למסירות נפשו של העם היהודי במשך אלפי שנים על כל מצווה ותקנה והנהגה שציוו חכמנו - מבלי לסטות מדבריהם ימין ושמאל, כפי שראינו בתקופת השואה שיהודים אגרו במסירות נפש את מנת המרגרינה שקיבלו - ואף החליפו את חתיכת הלחם וקליפות התפוחי אדמה שהגישו להם - בעד עוד חתיכת מרגרינה, כדי שיהיה להם אפשרות בחנוכה להדליק בשמן של המרגרינה חנוכייה מאולתרת, ולקיים את מצוות חכמנו ז"ל כהלכתה.

וכאן המקום לציין נקודה מאוד מעניינת: "כל אדם מהדר ומחזר אחר השלמות באותו דבר שהוא מחובר אליו", בין בגשמיות - ובין ברוחניות. ואם יש דבר שהאדם אינו מחזר בו אחר השלמות, סימן שחסר לו את ההערצה והחיבור המושלם לאותו דבר. רוצים דוגמאות מחיי היום יום?

יש אדם שמחובר אל ריכבו בכל לבבו ונפשו ומאודו. הוא משקיע ברכב מהונו ואונו, הוא מקלח אותו בכל הזדמנות עם סבון ווקס ומלביש לו עניבה ומפזר בתוכו בושם ומקשט את הרכב בנורות led וכל מיני

פרשת אמור

בובות ועציצים וקשקושים, הוא מתקין ברכב כסא משוכלל לא פחות מהכסא של שלמה המלך - וכן מערכת סטריאו מסועפת שלא מביישת אף אולם שמחות בעוצמת הדיציבלים שהיא מסוגלת להפיק, בנוסף לכל זה ידידנו מקפיד לחנות את הרכב בחניה המוגנת במצלמה במעגל סגור - ולכבוד כל ציוץ הבוקע מהחלון הוא מזנק החוצה ובודק אם הכל בסדר עם הבן שלו, סליחה! עם הרכב שלו.

יש אנשים שמחברים למערכות סטריאו (אודיופילים). הם משקיעים את כל נשמתם ונשימתם בנושא זה ובודקים כל הזמן בחרדת קודש את איכות הצליל וניקיונו - שחלילה לא ייפגם מחמת שינויים אקוסטיים או שחיקה של הציוד... הם קונים מגברים אגדיים עם חיבורי Balanced ושולחים אותם לחדר ניתוח פרטי (מעבדה מיוחדת) ומחליפים במכשיר את הקבלים (Capacitors) או המנורה (שפופרת) - בהתאם לטעם והגוון שמתחבר יותר לאוזנם... אנשים אלו מקפידים שלא לשנות את הריהוט והשטיחים שבחדר כדי לא לגרום שינוי בזרימת הצליל והתהודה האקוסטית, ולמרות הכל נפשם לעולם לא שקטה וכל הזמן הם מחפשים לשדרג את המערכת המושלמת כדי להשיג עוד איזה רמה של איכות והם עסוקים בכך תדיר, ואל דאגה! יש להם תורה שלימה וטריליון אופציות להתעסק בהם כל הזמן. סוגי כבלים, רמת סיכוך, סוג המְחַבֵּר שמולחם לכבל, הציפוי שלו, תוספת בטריות על הכבל, מייצבי ומסנני מתח להשקטת רחש החשמל (Power line Conditioner), חיבור בשיטת Bi-amp או Full-range מיקום הרמקולים וכיוון הזווית שלהם וכו'.

יש אנשים שמחברים למחשב... לביזנס... לאופנה... לאוכל... לכבוד... זה ממש החיים שלהם, והם הולכים בנושא הזה על כל הקופה, ומי שלא נוהג כמותם, יש לכך רק סיבה אחת: כנראה שהאדם הזה לא מחובר "עד הסוף" לאותו נושא גשמי כמותם. אך אם הוא היה מחובר לאותו נושא בשלמות והנושא הזה היה יקר וחשוב בעיניו, גם הוא לא היה מתפשר ולא מוותר על אף "הידור" באותו תחום.

להבדיל בין הקודש ובין החול, הנקודה הזו שייכת גם בעבודת ה'! אדם שמחובר בכל נפשו למצוות - ולמי שציווה עליהם, המצוות יקרות בעיניו והוא מתאמץ לקיים בהם כל הידור, ואין הוא מזניח מהם אף פירור. ולא רק שהוא לא רואה בכך עול, הוא גם רווה מזה נחת.

ניקח לדוגמא את מצוות תפילין. יש יהודים המשקיעים במצווה זו כוחות עצומים וכספים מרובים וממתינים תקופה ארוכה עד שהם זוכים להגשים את חלומם הקדוש ולקבל לידיהם את התפילין עם ההידורים שהם מבקשים, ואלו שמתאמצים על תפילין עם חומרות האר"י - הפרויקט שלהם כפול. (צריך לכתוב קודם את התפילין של ראש ולהכניס לבית ולצבוע - ורק אחרי זה לכתוב של יד... להקפיד שהתפילין של רש"י יהיו גדולים מעט משל ר"ת... צריך למצוא בתים קטנים וסופר שכותב קטן ויפה, וכמו כן הסופר אמור להיות עם ידע נוסף ועליו להקפיד על עוד הלכות ועניינים בכתיבה ובצורת האותיות וכו').

אך, למרות כל הטירחה והיגיעה הארוכה, כאשר אותם יהודים קדושים זוכים סוף סוף לקבל את התפילין מהסופר ולהניח אותן, לא רק שהם לא מייללים על הטרחה שעברה עליהם, הם גם קורנים מאושר ומתמגגים מנחת של קדושה בכל רגע שהם אוחזים בתפילין, והם חשים אל התפילין חיבה - לא פחות מהחיבה שחש האדם לבנו!

אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלוקיו, ואשרי האדם המחובר לבוראו ברמה גבוהה כזו. לא רק שהוא לא מחפש את המינימום, אלא הוא עוד מחזר אחר המושלם והמהודר ביותר בעבודת ה' - תוך כדי התבטלות מלאה לתורה ולמצוותיה ולהנהגות וההידורים שהוסיפו לנו חכמי ישראל מבלי להשמיט אף פרט מדבריהם, ואין ספק שישולם לו על כך שכר מלא בעולם האמת, כפי שאנו אומרים בכל יום בתפילה בברכת ברוך שאמר "ברוך משלם שכר טוב ליראיו".

פרשת אמור

פירוש: לא רק על קיום המצווה האדם מקבל שכר בעולם הבא, אלא גם על גודל יראת השמים שיש לאדם והרגש שהוא מפתח בעבודת ה', גם על זה הבורא משלם. ולא סתם "שכר", אלא "שכר טוב", שכר מיוחד השמור אך ורק למי שבמדרגה הזו, יהי חלקנו מחלקם. בטרם נמשיך, נצהיר:

כל יהודי שעובד את ה' - ה' מחבב אותו אפילו אם הוא עושה שגיאות ועבודת ה' שלו רעועה קטועה ודלה וחסרה ולא מושלמת, וכפי שנאמר "וְדַגְלוּ עָלַי אֶהְבֶּה" (שיה"ש ב' ד') ודרשו חכמנו "ודילוגו עלי אהבה" & (שיה"ש רבה פרשה ב'), שאפילו עם כל הדילוגים והחיסורים של האדם בעבודת ה' - עבודתו אהובה ורצויה, כיוון שכוונתו של האדם לטובה (עיין תורה תמימה הערות שיה"ש פרק ב הערה נו).

התופעה מצויה בעיקר אצל אותם יהודים יקרים המתקרבים אל התורה והמצוות והם בתחילת דרכם, שפעמים מחמת חוסר ידיעה שיש להם במצוות הם מחסירים בעבודת ה' או שעושים אותה שלא כהוגן, כמו כן פעמים שהם עושים רק חלק מהמצוות מחמת שהם לא מצליחים להתמודד בבת אחת עם המעבר החד בסגנון החיים - והם עושים זאת בהדרגה.

למרות כל זאת, כיון שכוונתם של אותם יהודים לטובה, בורא עולם מחבב אותם עד מאוד ושמח בהם "ואוהב את עבודתם הקדושה" והם יקבלו שכר מלא על "הלב הרחב שהשקיעו" למען ה', גם בקטגוריה של "ברוך משלם שכר טוב ליראיו", ירבו כמותם בישראל... ולא עליהם מכוונים הדברים הבאים, לא באופן ישיר ולא באופן עקיף.

עד כאן ההקדמה, כעת נחזור להמשך המאמר.

מצד שני, יש אנשים שנוהגים בדיוק ההפך. לא רק שהם לא מחפשים את ההידור והשלמות בעבודת ה', אלא גם מהבסיס הם חותכים ומצנזרים ומשמיטים את כל מה שלא מובן להם בשכלם הגשמי. את מה שלא נראה להם הם מתעלמים ממנו במצח נחושה - ולדעתם אין טעם לקיימו.

אנשים אלו בטוחים בעצמם ובשכרם בעולם הבא, והם אינם יודעים שעליהם נאמר "מומר לדבר אחד הרי הוא מומר לכל התורה כולה" (חולין ה' ע"א) ואכמ"ל, אלא גם בלי "המעלה" הזו, הם עתידים לגלות בעולם העליון "הפתעה" לא נעימה. מדוע? התשובה נמצאת בגמרא שאומרת כך:

לעתיד לבוא מביא הקדוש ברוך הוא ספר תורה, ומכריז: "מי שעסק בתורה, יבוא ויטול שכרו"...

מיד מתקבצים ובאים מלכות רומי... אומר להם הקדוש ברוך הוא: בזכות מה מגיע לכם שכר, וכי עסקתם בתורה?

אומרים לפניו: ריבוננו של עולם, ייסדנו שווקים, עשינו מרחצאות... והכל לא עשינו אלא לכבוד עם ישראל כדי שיתעסקו בתורה. אומר להם הקדוש ברוך הוא: שוטים שבעולם! כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם...

אחרי מלכות רומי באה מלכות פרס ומבקשת שכר... אומר להם הקדוש ברוך הוא: בזכות מה מגיע לכם שכר, וכי עסקתם בתורה?

אומרים לפניו: ריבוננו של עולם, עשינו גשרים וכבשנו כְּרָכִים ונלחמנו עם האויבים... והכל לא עשינו אלא

פרשת אמור

בשביל עם ישראל כדי שיתעסקו בתורה. אומר להם הקדוש ברוך הוא: כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם...

וכך אומר ה' לכל אומה ואומה ודוחה את כולם מלקבל שכר, ונותן שכר רק לעם ישראל (ע"ז ב ע"ב).

עד כאן הגמרא המפורסמת, ועליה שואלים רבותינו שאלה: מה איכפת לבורא עולם אם הגויים פיתחו את העולם בשביל עצמם - או בשביל עם ישראל? סוף סוף הגויים מיצו את תפקידם ושליחותם בעולם ופיתחו וקידמו בו את ענייני הגשמיות - ועל ידי זה התאפשר לעם ישראל לעסוק בתורה. האם זה לא מספיק כדי לזכות את הגויים בניקוד גבוה ולתת להם בגין כך שכר מושלם?

ועונים חכמנו את התשובה הבאה, תשובה שהיא יסוד חשוב וחשבון עמוק ונוקב שחייב כל יהודי לדעת:

בעולם הבא בורא עולם לא משלם שכר על "המעשים", אלא על "הכוונה שמסתרת מתחת למעשים". ומחמת שאומות העולם לא התכוונו במעשיהם לְמַמְשׁ את שליחותם וייעודם בעולם ולעשות את רצון ה' - אלא כל מעשיהם נבעו מחמת קידום אישי ונוחות וסיבות חיצוניות, לכן אין על מה לתת להם שכר. ואת החשבון הסודי הזה יצר הרע מסתיר מהאדם היהודי!

יצר הרע לא מוכן שהאדם יבצע 'כל מצוה' שמופיעה בתורה או בדברי רבותינו, הוא משכנע את האדם לקיים רק את המצוות שהוא מבין את הטעם וההיגיון שבהם - ומבקש ממנו להתעלם מכל השאר, והוא לא מגלה לאדם שעל ידי זה הוא מנטרל את עצמו מכל השכר בעולם הבא, מחמת שמתברר שכל מעשיו היו מונעים "משיכלו הגשמי" - ולא "מציווי הבורא". לא חבל?

מחמת החשבון הזה צריך האדם לשדר לעצמו כל הזמן - שכל מצוה שהוא עושה, בין אם הוא מבין את טעמה ובין אם לא, הוא מתכוין בעשיית המצוה לעשות נחת רוח לה' ולקיים את רצונו ופקודתו התורנית, והוא כלל לא עושה את הפעולה בגלל הבנתו השכלית שכך צריך לנהוג.

לדוגמא: הוא לא גונב ומרמה בעבודה, לא בגלל שהשכל שלו סובר שזה לא מוסרי, אלא מחמת שכך ציווה הבורא בתורה. הוא מכבד את אביו ואימו - לא בגלל שלא נעים לו מהם אחרי כל ההשקעה שהשקיעו בו, אלא מחמת שהבורא חייב אותו לכבדם. כך צריך לחשוב לפני עשיית כל מצוה.

[נ.ב. נפסק בהלכה (שו"ע או"ח ס' ד') שמצוות צריכות כוונה לפני עשייתן - ויש דעות שזה גם במצוות דרבנן, ומטעם זה נהגו הרבה צדיקים לומר לפני כל מצוה שעושים "הריני בא לקיים מצוה פלונית כדי לעשות נחת רוח לבורא..." כדי לגלות דעת ולהראות בשטח שהמעשה שהם עושים נובע מחמת הרצון לקיים את המצוה ולא מפני ההיגיון והשכל הגשמי המחייב לעשות כך. (עיין כף החיים - סופר, סימן ס סעיף ד אות י - י"א. וכל המחלוקת זה על נוסח "לשם יחוד" מחמת שלא כל אדם מבינו, ואכמ"ל)].

מי שמאמץ את הגישה הזו ומבין את צורת החשיבה הזו, יצר הרע לעולם לא יוכל להזיז ולהסיט אותו בעבודת ה', והוא לא יוותר על אף מצוה - גם אם הוא לא יזכה להבין את עומק ההיגיון שבה. שהרי הוא רגיל לעשות את המצוות מחמת שה' אמר, ולא בגלל שהוא מבין.

מה דעתכם לאמץ את הגישה הזו ולהתחיל לחשוב כך לפני עשיית כל מצוה? לפחות פעם ביום?

פרשת אמור

וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו ויליד ביתו הם יאכלו בלחמו (כב,יא)

יש להבין מה ההדגשה 'הוא' יאכל בו הא פשיטא הוא דקנין כספו זה, שהוא עבד כנעני כדפירש"י, הוא זה שאוכל התרומה ולא הכהן עצמו.

אכן, יש לדון בעבד האוכל תרומה איזה ברכה הוא מברך, שהרי הברכה על התרומה מלבד ברכת הנהנין היא אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וצונו לאכול תרומה או על אכילת תרומה, ואיך יוכל העבד לברכו הרי אינו מזרעו של אהרן.

אמנם ייתכן, דבאמת אין העבד מברך על אכילת תרומה את הברכה המיוחדת הנ"ל, כי אין אכילתו מדין כהונה אלא מדין קנין כספו של הכהן, ומה שהוא אוכל זה כאילו הכהן אוכל וכאכילת בהמתו הנחשבת לאכילת האדון.

לפי זה כה תתפרש תיבת 'הוא', דכשקנין כספו זה שהוא העבד אוכל בתרומה, הרי זה כאילו 'הוא' יאכל בו, דאכילת העבד כמוה כאכילת האדון.

ברם יש לדון עוד בזה, דהנה מהאי קרא ילפינן (יבמות סו, ב) דגם אשה אוכלת תרומה, ואילו בספרי (קרח) יש דרשה אחרת להתיר אשה בתרומה ויליף לה מקרא (במדבר יח, יא) כל טהור בביתך יאכל אותו. ואפשר לומר דקרא דקנין כספו דילפינן מיניה אשת כהן שאוכלת בתרומה, מקרא זה נוכל ללמוד דמה שהיא אוכלת בתרומה הרי זה כאילו הכהן אוכל 'הוא יאכל בו', וכדוגמת העבד שאף הוא נלמד מקנין כספו. אך אם נילף מקרא דכל טהור בביתך יאכל אותו, הרי זה בא ללמד דמה שאוכלת בתרומה זו אכילתה שלה, דהתורה חידשה באשת כהן אכילת תרומה מצד עצמה.

והחילוק בין שתי הילפותות תהיה לענין הברכה המיוחדת של תרומה, דבת כהן ודאי יכולה לברך 'אשר קדשנו בקדושתו של אהרן', אבל אשת כהן אם תוכל לברך ברכה זו הרי זה תלוי לכאורה בשתי הדרשות, דאי מקרא דידן קנין כספו פשוט שאינה יכולה לברך דומיא דעבד דאינו מברך, אך כיון שיש דרשה נוספת דכל טהור בביתך יאכל אותו, וזו אכילה עצמית של אשת כהן, שוב יתכן דשפיר תוכל לברך אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וציונו על אכילת תרומה.

ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (כב,כח)

מה טעם נסמכה פרשת "אותו ואת בנו" לפרשת יום טוב ודיניו הכתובים מיד אחרי פרשה זו שלפנינו. והנה שנינו במשנה (חולין פג, א) דבארבעה פרקים בשנה המוכר בהמתו לחבירו צריך להודיעו אָמָה מכרתי לשחוט בְּתָהּ מכרתי לשחוט, ואלו הן ערב יו"ט האחרון של חג וערב יו"ט הראשון של פסח וערב עצרת וערב ראש השנה. ופירש רש"י שדרך ישראל לעשות סעודות בימים ההם, וסתם הלוקח בהמה אינו לוקח אלא לשוחטה מיד. לפיכך המוכר בהמה לחבירו ומכר תחלה אָמָה או בְּתָהּ בו ביום, צריך שיאמר ללוקח דע לך שהיום מכרתי אָמָה.

הרי מבואר דבזמני המועדים צריך זהירות יתירה עד שחייבו חכמים את המוכר להודיע ללוקח באם מכר אָמָה או בְּתָהּ. לכך י"ל, דהסמיכה התורה דין "אותו ואת בנו" להלכות יום טוב, שלא לבא ח"ו לידי איסור דאז שכיח יותר שיבא לידי איסור אות ואת בנו כמבואר.

ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (כב,כח)

הנה ייסד הקליר בקדושה שאנו אומרים ביום ב' של פסח, 'צדקו אותו ואת בנו ביום אחד בל תשחטו', ויעוין בתוס' במגילה (כה, א בד"ה מפני) שביארו, דמשמע שרצונו לומר שהקב"ה חס על אותו ואת בנו, והביאו להקשות על כך בשם הרב ר' אלחנן, כיצד יסד כן הפיט, הא איתא התם במתני' האומר וכו' על קן ציפור יגיעו רחמך וכו' משתקין אותו, ומבואר בגמ' לחד מ"ד דהוא משום דעושה מדותיו של הקב"ה רחמים ואינם אלא גזירות.

ובאמת, יעוין במהרש"א שם (בחידושי הלכות) שהביא, דכבר יש להקשות כן על דברי תרגום יב"ע כאן

פרשת אמור

בהנאמר 'אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד', שתרגם שם 'עמי בני ישראל היכמא דאבונן רחמן בשמיא כן תהון רחמנין בארעא, תורתא או רחילא יתיה וית בריה לא תיכסון ביומא חד', הרי שעשה מצוותיו של הקב"ה רחמים, והוא היפך דברי מתני' ועיי"ש עוד מה שכתב בזה.

והנראה בזה, דהנה בברכות (לג, ב) איתא נמי למתני' דהאומר על קן ציפור וכו' וכתב שם רש"י בד"ה האומר, דאיירי 'באומר כן בתפילתו', וצ"ב מאי קמ"ל רש"י בזה, ומצאתי שבתיו"ט עמד בזה, וביאר דרש"י סובר דדוקא בתפילה משתקין אותו, וטעמא דמילתא משום דכשאומר כן בתפילתו מחליט הדבר ולהכי משתקין אותו, מה שאין כן דרך דרש או פשט עכ"ל עיי"ש. והנה לפי דבריו לק"מ מדברי התרגום יב"ע כיון דהוא ביאר כן בדרך פשט בלבד.

איברא דלענ"ד נראה דלפ"ד התיו"ט מיושבים גם דברי הקליר, דנראה לחדש דלא בכל דרך תפילה אסור לומר כן, דלעולם בתפילה בעלמא שרי לומר כן, וכל האיסור הוא רק בקובע לשון זה בנוסח תפילת שמונה עשרה במקום הנוסח שטבעו חכמים, והטעם בזה הוא, דכיון דהיא תפילה המחויבת מדינא רק בה הוי דרך קביעה והחלטה.

ויש להביא ראיה לחידוש דידן דרק בשמונה עשרה אסור לומר כן, דהנה כל מילי דמנתה מתני' דאסור לאומרם הוא מעניין שמונ"ע, ונמנה אחד אחד, 'מודים מודים' פשוט הוא כיון דהוא בתוך ברכת ההודאה, 'על קן ציפור יגיעו רחמין' נמי י"ל דהוא מענין שים שלום, דבתוך הברכה שמזכיר 'חן וחסד ורחמים עלינו' מוסיף, שתרחם עלינו כדרך שריחמת על קן הציפור, וכן בבא ד'על טוב יזכר שמך' נמי י"ל דהוא מעניין סיום ברכת ההודאה, שבמקום 'הטוב שמך' אומר 'על טוב יזכר שמך', וכן בהא ד'יברכוך טובים' הכוונה שבמקום 'וכל החיים יודך סלה' אומר 'וכל הטובים יודך סלה', ועל כן נקטה מתני' מילי אלו בדוקא דאיירי רק בקובע כן בתפילתו, וכיון שקובע כן במקום הנוסח שטבעו חז"ל, אזי הוא כמחליט הדבר וזה אסור, ובאמת יעויין במשניות בברכות שם, דהמשנה הקודמת לה והמשנה שלאחריה מיירו מעניני ברכת ההודאה ושים שלום, וזו ראיה לדברינו שהמשנה דיברה באומר כן בתוך נוסח התפילה. אשר לפי זה נראה דמיושבים שפיר דברי הקליר, דאף דקבע פיוטו בתוך תפילת שמונ"ע, בכ"ז אין זה במקום נוסח קיים אלא כתוספת, ובכה"ג סבר, דלא אסרו חז"ל לומר כנוסח זה, ודו"ק.

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי תוך בני ישראל (כב, לב)

פרק כב בפרשתנו מסתיים בשלוש מצוות שתלויות בזמן:

1) "אסור להקריב בהמה לפני מלאות לה 8 ימים"

2) לא לשחוט בהמה וולדה ביום אחד

3) לא להותיר מבשר הזבח עד בוקר.

המצוה הראשונה מהשלוש היא מצוה להמתין ולחכות שמונה ימים. "למשוך" את הזמן עד חלוף 8 ימים.

המצוה שאח"כ שלא להותיר עד בוקר, משמעותה היא דווקא למהר ולגמור הכל בלילה, והאחרונה שלא לשחוט ביום אחד בהמה וולד כלומר שוב להמתין אחרי ששחטנו את הבהמה או את הוולד ולא למהר ולשחוט את השניה באותו היום.

לבסוף הציווי: "ושמרתם מצוותי ועשיתם אותם, אני השם" - השמירה המופיעה בתחילת הפסוק מתייחסת אל המהירות וכן אל ההמתנה.

הראיות לכך הן: "ואביו שמר את הדבר" - כאן השמירה היא שמירת המתנה ו- "ושמרתם את המצות" לשון זירוז ומהירות כי דורשים חז"ל "אל תקרי מצות אלא מצוות, מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה" כלומר

פרשת אמור

תזדרז לקיימה.

אח"כ: "ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל".

לפי דברינו כוונת הפסוק היא כך:

הזמן מהווה ענין של חולין שיש לקדשו לפי הדרכת התורה וציוויה. הימים עוברים על הבהמה מיום היוולדה שווים הם זה לזה לכאורה, אך רק לכאורה, כי אכן לעין האנושית אין הבדל בין הימים, שכן בחיי בהמה כל יום הינו יום של הישרדות או התפתחות, אולם בא הקדוש ברוך הוא וגילה לנו, לעם קרובו, את הסוד. יש זמנים שמקדשים את הברייה. זהו סדר זמנים שונה מהסדר המוכר לנו שהינו חדגוני ולא מיוחד, כי, כך אומר לנו הקב"ה, בכל יום מיום הלידה (המלטה בלשוננו) הבהמה מוסיפה עוד ועוד התפתחות לקראת האפשרות שתהיה מוכנה להקראות עליה שם שמיים בהקדיש אותה יהודי המחיל עליה נדרו לקורבן לעבודתו יתברך בבית המקדש. כך הדברים באותו ואת בנו. לכאורה יום של חול רגיל. מה כבר קרה באותו היום שבו היום נישחטו הבהמה וולדה?! האם סדר היום דקה אחר דקה יישתנה?! כך גם במצוות לא תעשה שלא להותיר עד בוקר, מה ההבדל בין היום למחר?? בעין האנושית אין הבדל.

המשמעות היחידה של הזמן מבחינה חומרית היא הבלייה והפעלת כוחות ההישרדות של הבריות כנגדה. המסר העולה הוא שאם נדע לנצל את הזמן העובר עלינו באורח כל כך סתמי לתורה ומצוות, נדע לנצל ולא נאחר בקיום המצוות ומצד שני לא נמהר במקום שצריך להמתין הרי שבכך נזכה לקדש את הזמן בקדושת שם השם יתברך, "אשר קדשנו במצוות" "מקדש ישראל והזמנים" "ישראל דקדשינהו לזמנים" (ברכות מט) אם ח"ו נתרשל בכך ונתעצל או נמהר מדי נחלל את הזמן ("חילול" מושג הנגזר מהמילה "חול" לעומת "קודש") כלומר שוב יוותר הזמן כזמן חולין שאינו מנוצל למצוה או שלא המתינו בו ולא קויימה בו מצוה. הפסוק האחרון של הפרק הוא: "המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-לוקים, אני ה' - יציאת מצרים היתה מדוייקת מאוד מבחינת זמנה, בנקודת חצות בדיוק, נקודה אותה רק הקב"ה יודע כביכול "לזהות" זה מראה שרק הקב"ה הוא ה"בעלים האמיתי" של הזמן, על כן בגלל שה' הוא "הבעלים האמיתי" של הזמן, הרי רק הוא יכול לגלות לנו את הפתרון לחידה הגדולה: איך מרוממים את הזמן העובר עלינו לעבודתו יתברך?

יה"ר שנזכה לקדש את כל זמננו וימינו לתורה ולמצוות ולתיקון עולם, ובפרט בזמננו המיוחד הזה בו חיים אנו, זמן גאולה ושמחה, יש להתייחס כך לזמן הזה לפי תכונתו והאירועים הקורים בו, כי בכל זמן וזמן הופעת השכינה היא שונה ומיוחדת לזמן והרינו נמצאים בזמן שבו הולך קמעה קמעה ומושלם הייחוד השלם בין כנסת ישראל לדודה ואנחנו מצווים ללכת בדרך הצדיקים שאינם עומדים מן הצד ומסתכלים אלא לפעול עם א-ל להשלמתו המלאה של הזמן הזה ולהפוך את כל ימינו וזמנינו הנוכחיים בדורנו לימי ציפיה לישועה באמונה גדולה אכ"ר.

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אָני ה' מְקַדְשְׁכֶם, הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹקִים אָני ה' (כב, לב-לג)

המצווה התשיעית בספר המצוות לרמב"ם היא: "הציווי שנצטוונו על קדוש השם: "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא כב, לב). וענין מצווה זו, שאנו מצווים לפרסם דת אמת זו ברבים. ושלא ניבא בכך מהזק שום מזיק, עד שאפילו יבוא אלינו אנס עריץ ויקרא אותנו לכפור בו יתעלה, לא נשמע לו. אלא נמסור את עצמנו למות בהחלט! [אפילו] לא ניתן לו לחשוב שכפרנו, אף שלבנו מאמין בו יתעלה." (רמב"ם שם)

ברגע שיהודים מוכנים למסור את נפשם, ובלבד שלא יעברו על מצוות הבורא, זה מקדש את שמו של

פרשת אמור

הקב"ה בעולם! "וּבְקִצְתִּי בְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". אנו מתפללים בכל בוקר לבורא העולם: "ואל תביאני לידי חטא, ולא לידי עוון. ולא לידי ניסיון, ולא לידי ביזיון." אנו מבקשים מהקב"ה שלא יביא אותנו לידי ניסיון, כי יש סיכוי שלא נעמוד בו, ואז נגיע לידי ביזיון. האם אנו מסוגלים למסור את נפשנו על קידוש ה' **האם ברגע האמת אנו נהיה מסוגלים להקריב את חיינו בשביל בורא העולם??** כנראה שלא נדע בבטחה, עד שלא נדרש לכך.. אך מה שבטוח הוא שאבותינו מסרו את נפשם מבלי להסס. והעיקר למות כיהודים בלי שם פגם. החל מאברהם ויצחק אבותינו בעקידה, שנטעו בנו את היכולת להבין שלקיים את רצון ה' זה מעל הכל, ובמהלך כל ההיסטוריה, דרך סיפורי גבורה מהשואה בימינו אנו.

מפורסם **סיפור מתקופת האינקוויזיציה הנוראית בספרד**, שבעיירה אחת, חטפו הגויים עשרה נערים יהודים, והודיעו לקהילה היהודית שאם הנערים לא יהיו מוכנים להמיר את דתם, אחת דינם למיתה! כל הקהל התכנס לבית הכנסת, וזעק בתפילה לבורא העולם, בכדי לעורר רחמי שמיים. בטוחים היו שהנערים ימסרו את נפשם, ולא יסכימו להתנצר בעד שום הון שבעולם. אך היה נער אחד שחששו לגביו, הוא היה מתנדנד קצת בהשקפתו, והיה סיכוי שהוא יפתה לדברי הגויים, שהבטיחו עולם ומלואו למי שיהיה מוכן להתנצר. מעל כולם בבית הכנסת, נשמע קולה של אמו של אותו נער, זה שחששו לגביו, שהתחננה בתפילה לבורא עולם, שיזכה את בנה למות כיהודי (!) פתאום שמעו כולם רעש, היה זה שק גדול שנזרק לחצר בית הכנסת. כולם ידעו מה יש באותו שק. ומעזרת הנשים רצה אותה אימא, ונגשה אל השק. וכשמצאה בתוכו בין שאר ראשי הנערים את ראש בנה, נשאה את עיניה למעלה ואמרה: תודה רבה ריבונו של עולם, שזיכית את בני למות כיהודי !!!

בימינו, שזכינו להגיע לארץ ישראל, לאחר 2000 שנות גלות, הקב"ה ריחם עלינו (כנראה בגלל שאנו חלשים יחסית לאבותינו), וכבר לא נשמע היום בזמנינו שיהודי נדרש להחליט האם לעבור עבירה ח"ו, או למסור את נפשו למיתה על קידוש ה'. אך יש לנו משימה לא פחות קשה, והיא לחיות על קידוש ה'. ישנם שאומרים שלחיות על קידוש ה', זו משימה אף יותר קשה, כי מות קדושים, שהינו מעשה נאצל, רב ערך, ובעל משמעות עמוקה ביותר, הינו מעשה חד פעמי. ואילו לחיות על קידוש ה' זה מעשים שבכל יום, שעה. מה גם, שאם אדם לא ישים לב למעשיו בכל רגע, יכול הוא להגיע אף לחילול ה' ח"ו, אפילו אם זה בלי כוונה או בחוסר תשומת לב. כמו שאומרת המשנה בפרקי אבות (ד' ד'): "כְּבִי יוֹסֵפֶן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמְרִי.. אָפֵד שׁוֹגֵג וְאָפֵד מִזִּיד בְּחִלּוּל הַשֵּׁם." ונשאלת השאלה, איך יתכן שאחד מזיד ואחד שוגג בחילול ה' הרי איך אפשר לקחת אדם שכולם מכירים בו שהוא אדם דתי, ולמרות זאת הוא מרשה לעצמו, לנבל את פיו, לדבר לשון הרע, ולזלזל בלומדי התורה, ולא אכפת לו בכלל מהחילול ה' שבדבר. ולהשוות אותו לאדם ירא שמיים, ששוחח בטלפון עם חברת התקשורת, ששוב גבתה "במקרה" חיוב כפול מחשבוננו, ותוך כדי כך, מבלי ששם לב, הרים את קולו [בשוגג] לעיניהם המשתאות, של העוברים ושבים?

הרב "**בני בנימין**" ממשיל זאת ל"אדם שהוא אקרובט בקרקס. ואחד הפעלולים שם, הוא ללכת על חבל דק. כל פעולה לא זהירה, כל הסרת תשומת לב וחוסר ריכוז, והאקרובט ימצא את עצמו צונח לתהום. והוא הדין לגבי כל יהודי, הולך הוא על חבל דק, שההבדל בין חילול ה' לקידוש שם שמיים דק מאוד. לאחר שהאקרובט הזה נפל לתהום, הרי אין הבדל אם חוסר הזהירות שלו היה בשוגג או במזיד, התוצאה בשני המקרים, תהיה זהה לחלוטין. כנ"ל לגבי חילול ה', עצם אי האכפתיות של אותו אדם, וחוסר הזהירות במעשיו שווים בין שוגג למזיד בעניין זה" עכ"ל. אם כן, כמה נדרש מאתנו לשים לב לכל מעשינו, שלא נגרום ואפילו בלי כוונה לחילול ה'. במיוחד בימים אלו, שחז"ל אמרו עליהם בסוף מסכת סוטה: ש"יראי חטא ימאסו" [תהיה שנאה לציבור שומרי התורה והמצוות]. זו מציאות שקיימת! ובכלל לא משנה מה הסיבה. מה שמשנה זה האם אנו במעשינו ממעיטים את השנאה, על ידי כך שאנו הולכים על פי התורה הקדושה, ומקדשים שם שמיים? או שלהפך, יכולים אנו במעשינו ובדיבורינו אף ללבות את השנאה, ולגרום לחילול שמו של הקב"ה בתוך בני ישראל ח"ו.

פרשת אמור

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לה' בכל מושבותיכם (כג,ג)

בנקאי השבת

אמרו עליו על ר' שמואל שטראוס זצ"ל שיהודי שמח וטוב לב היה, כי שמחה גדולה ונהרה אמיתית לא ראו על פניו מעולם, כפי שראו באותה שבת מיוחדת לפני שנים רבות. ירא אלוקים מרבים היה ר' שמואל שכל חייו התאמץ לקיים את רצון קונו ולהרבות במצוות ובמעשים טובים.

"חצר שטרויס" המפורסמת שבירושלים, נתרמה על ידו, כולל המבנים שבתוכה, לבקשתו של גאון המוסר רבי ישראל סלנט זצוק"ל. רבים שמעו על חצר זו, אך לא רבים יודעים, כי היום היא מכונה "מוסררה", לאחר שהערבים שכבשו את האזור כינוהו כך על שם בעלי המוסר שהתגוררו בו. כיצד נתרמה "חצר שטרויס", ומנין היה לר' שמואל שטראוס ממון כה רב? על כך שמענו מהמחנך הוותיק הרה"ג ר' משה טורק שליט"א נכדו של מורינו רבי יעקב רוזנהיים ז"ל שהיה חתנו של ר' שמואל.

ר' שמואל התגורר בעיר קרלסרוה שבגרמניה. לפרנסתו עסק ר' שמואל בניהול בנק קטן שהקים עבורו חמיו העשיר לאחר נישואיו. במושגי אותם הזמנים, כדי לנהל בנק קטן היה צורך בשלושה דברים. רישיון מן הממשלה. קבלות רשמיות וחליפה בעלת שני כיסים לכל הפחות, כדי לשכן בהם את כספי הפיקדונות.

ואכן, ר' שמואל ניהל את חליפתו ביד רמה. אנשים רבים סמכו עליו והפקידו בידיו את כל חסכונותיהם, והוא פרנס את משפחתו ברווח.

בוקר אחד, יום שישי היה זה, לבש ר' שמואל את בגדי השבת לרגל שמחת ברית מילה שערך אחד מקרוביו, ולאחר ברית המילה עסק ר' שמואל בעסקיו במשך מספר שעות.

עם לילה, בליל שבת קודש, ר' שמואל סיים את תפילת ליל שבת והחל לצעוד אל ביתו, כאשר לפתע הבחין כי כיס מעילו תפוח. לתדהמתו הרבה התברר לו, כי כל כספי הפיקדונות שהופקדו בידיו, הצרורים בחבל ובשקיק בד, נמצאים בכיס מעילו. בו ברגע, עצר ר' שמואל מהילוכו. עיניו רשפו, ליבו הלם ורקותיו פעמו בחוזקה.

כל חייו עמדו על כף המאזניים. השלכת שקיק הבד, כמוה כהשלכת כל עתידו לנהר גועש. הוא כבר צפה בדמיונו את המוני הלקוחות - איכרים, סוחרים זעירים, אנשים שחסכו מפת לחמם כדי לרכוש תפילין לבנם יקירם, כולם עומדים בפתח ביתו וזועקים חמס. זעקות "גזלן", "גנב" ו"פושע" החלו להישמע במהרה, ותוך דקות מספר רוקן ההמון הזועם את תכולת ביתו, השליך אותו ואת משפחתו מדירתם ועשה בה שמות.

אחוז בשרעפיו עמד ר' שמואל בטיבורה של העיר, בפינת קרן רחוב הומה. הוא החליט את החלטת חייו, לעשות רצונו יתברך במסירות נפש. ידיו לא רעדו, בטנו לא צבתה, לבו פעם בקצב סדיר ורגוע, וארשת פניו שלוהה הייתה, כאילו לוגם הוא כעת כוס חמין בהפסקת הצהריים, ר' שמואל ניער מעליו את מעילו, וצפה באדישות בצרור הכסף שנשמט מכיסו. ר' שמואל המשיך בהילוכו לעבר ביתו, ולא פנה להביט אף לא פעם אחת לעבר האוצר שברגע זה הופקר לגורלו. לבטח, לא יחלפו מספר דקות, וחייו של איזה גוי קרסלאוי ישתנו מן הקצה אל הקצה. נרות השבת ריצדו כתמיד, כאשר ר' שמואל נכנס אל ביתו כששמחה עצומה אופפת את כולו. חיוך רחב נמתח על פניו, ולאחר שאיחל לבני משפחתו "אגוטן שבת" לבבי, פצח ר' שמואל בשירת "שלום עליכם" שהדהדה על פני כל הרחוב.

פרשת אמור

אותה שבת לא ויתר ר' שמואל על זמר או מנגינה יפה כל שהיא שעלו בזיכרונו. גולש היה ר' שמואל מ"חסדי ה' כי לא תמנו" ומזמר "אמת אתה הוא ראשון", משם המשיך לשורר "בגלל אבות תושיע בנים", חזר ל"חסדי ה'", סיים ב"קה ריבון עלם" וקינח במארש עליז. בני ביתו לא ידעו מאומה על שאירע ברחוב, אך מי הוא זה שרואה את ר' שמואל עליז ושמח ואינו מצטרף? וכך חלפה לה השבת על משפחת שטראוס בטוב ובנעימים.

שלושה כוכבים קרלסזאויים נצצו במרומים כאשר ר' שמואל אחז בהתרגשות את גביע הכסף, ובעוד טיפות יין זולגות במורד כף ידו הבדיל ר' שמואל בקול רם "המבדיל... בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה"... כשבבלבו הוא הודה לאלוקי ישראל על שנסך בו את תעצומות הנפש לבצע את רצונו לשמור על קדושת שבת המלכה, בלא כל חשבון.

הנוכחים סיימו לנגב את אצבעותיהם טבולות היין בכיסי מכנסיהם, כסגולה לעשירות, ור' שמואל סימן להם לשבת על מקומותיהם, והחל לספר להם את אשר אירע עמו בליל שבת. רגשות פחד ושמחה, צער והתרגשות, שימשו בערבוביא ליד שולחן השבת הגדול, שספג באותן שעות דמעות רותחות ודמעות גיל שניגרו מעיני בני המשפחה. ר' שמואל חיזק את ליבם בדברי מוסר ומאמרי חז"ל, כי הכל מאתו יתברך, ואל להם לדאוג, כי הוא הזן והמפרנס לכל, ואנו עשינו את רצונו. ר' שמואל סיים את דבריו והנוכחים שתקו. איש איש התכנס בהרהוריו פנימה, וכל אחד ניסה לגרש ממחשבותיו את השאלה המרה כיצד יראו "החיים שאחרי". האחד שיקע את ראשו בין ברכיו, השני השעין את סנטרו על השולחן ובהה באורלוגין התלוי על הקיר מולו, האחר ישב זקוף על כסאו, כאילו קפא מרגע ששמע את ההודעה הקשה.

הכל קפצו באחת ממקומם, כאשר כסאו של ר' שמואל חרק בעוצמה על ריצפת החדר. בני הבית הביטו באביהם, שנחפז ללבוש את מעילו העליון ועמד לצאת מפתח הבית תוך שהוא אומר: "עלינו מוטל להשתדל. אני הולך לבדוק מה קרה עם הכסף!" בני הבית נותרו במקומם, עצובים על שאירע, ודואגים לאביהם שעתיד להתאכזב מרה, כאשר יגלה כי צרור השטרות איננו. ואילו ר' שמואל, יצא שאננות את מפתן ביתו, כשרוח השמחה ששרתה עליו במהלך השבת, מלווה אותו לדרכו.

היה זה בשעת לילה מאוחרת. דמותו התמירה של ר' שמואל נראתה היטב על רקע האורות הצהובים שבקעו מחלונות הבתים. דמות של איש אמיץ, אדם ישר והגון, המאמין והבוטח באלוקיו בלא סייגים.

ר' שמואל הלך והתקרב אל המקום בו הוא שמט את מעילו, והנה, בדיוק באותה פינה, בקרן הרחוב ההומה, היה מונח ה... צרור, אכן. במשך שבת שלימה איש לא נגע בכספו של ר' שמואל! נס! ומופת!

ר' שמואל נשא את פניו למרומים, הודה לבורא העולם על שהעניק לו את הכוחות הדרושים לעמוד בניסיון כה גדול, ועל שהציב שמירה על כספו שהיה מונח במשך כל השבת ברחובה של עיר, ובעודו קורא בהתרגשות מזמורי הודיה מספר התהילים, התכופף ר' שמואל במלא הדרו, השיב את הצרור אל הבנק - לכיס מעילו, וחזר בעליצות לביתו. אין צורך לתאר את השמחה העצומה שהשתררה בבית משפחת שטראוס, כאשר אבי המשפחה נכנס אל הבית, כשכיס מעילו תפוח ועל פניו החיוך הנצחי.

הרב משה טורק שליט"א ששמע את המעשה מחמותו, שהייתה בתו הבכורה של ר' יעקב רוזנהיים, מסיים את דבר המעשה, כשהוא מפטיר ואומר: "ומה קרה אחר כך?" למחרת עבר באזור שר האוצר של המחוז ששמע כי יהודי ישר ונאמן מנהל בנק באזור זה, ובו במקום הוא החליט שכל כספי אוצר המדינה יופקדו בבנק של ר' שמואל שטראוס!

פרשת אמור

למה? כי כך רצה השי"ת לגמול לו על מסירות נפשו.

הפעם כבר היה ר' שמואל זקוק למספר מעילים בעלי כיסים עמוקים ורחבים. עד מהרה נפוצה השמועה כי מושל המחוז הביע את נאמנותו ב"בנק שטראוס", ותוך שנים מספר היה ר' שמואל לעשיר מופלג ומפורסם. מכספים אלו, תרם ר' שמואל את "חצר שטרויס" המפורסמת בה התגוררו צדיקים מופלגים וגאוני ארץ, בהם, הגאון ר' איצ'לה בלאזר והגאון נפתלי אמסטרדם זצוק"ל.

"אני חושב", מסיים הרה"ג ר' משה טורק שליט"א, "שעל מעשה זה, אין צורך להוסיף מילים ומוסר השכל, המעשה הזה מדבר בעד עצמו". אכן.

וספרתם לכם ממחרת השבת (כג,טו)

והחינוך (מצוה ש"ו) ביאר דמטרת הספירה היא לצפות ולחכות למתן תורה, כעבד ישאף צל. ויש להבין, שהרי בתורה לא הוזכר כלל ענין הספירה למתן תורה, אלא להקרבת קרבן העומר. ונראה לבאר ענין קרבן העומר שבא מן השעורים שהם מאכל בהמה, וענין זה בא ללמדנו שגאולת מצרים איננה המטרה הסופית, שהרי היא רק גאולת הגוף, והיינו גאולת החלק הבהמי של האדם, ובלי התורה עדיין נחשב האדם כבהמה ומאכלו הוא מאכל בהמה, ורק בזמן מתן תורה נשלמה הגאולה בכך שנעשה אדם, וזהו ענין קרבן ב' הלחם שהוא בא מחיטה שהוא מאכל אדם, והיינו שבא ללמדנו שעתה בזמן מתן תורה נעשו עם ישראל לאדם ע"י התורה. ומעתה מבואר מה שכתב בחינוך שזהו ענין הספירה, לספור את הימים מהזמן בו עדיין אנו כבהמה, עד זמן מתן תורה שבה נעשים אנו לאדם.

וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות תהיינה וגו' (כג,טו)

ספירת העומר

הנה אדם המברך בכל יום, ויום אחד שכח ולא הזכיר יממה שלימה, שוב אינו רשאי לברך, אלא עליו לספור יום יום הספירה בלא ברכה. והטעם לכך, כי לפי דעות בראשונים, כל הספירה היא אחת. ולעומתם יש הסוברים שכל יום היא מצוה בפני עצמה, ולדבריהם השוכח יום אחד שלם יוכל להמשיך ביתר הימים לספור ובברכה. רק מאחר שיש בידינו כלל "ספק ברכות להקל" לכך נקבעה הההלכה כאמור. ע' סימן תפ"ט.

ולכן יש לשאול כיצד רשאי כל אדם לברך, הלא שמא ישכח יום אחד ונמצא שכל ברכותיו לבטלה, וכבר עמדו על פתגמא דנא האחרונים.

ואולם, הלא יש "ספק ספיקא": שמא לא ישכח ואם תמצי לומר שישכח, שמא כל יום מצוה בפני עצמה ולכך יוכל לברך.

וגם עוד י"ל שאע"פ שכל הימים מצוה אחת משום דכתיב "תמימות תהיינה", אכן הברכה "אינה לבטלה" היות ובשעה שבירך, היתה כהוגן. ויש להביא דוגמא לזה מאדם אשר טעה ובשבת התחיל בברכה של חול אתה חונן וכו', שגומר את הברכה. ויש פוסקים שסוברים שאינו ברכה לבטלה. וטעמם כנראה, שכיון שחז"ל "קבעו" שאדם זה צריך לגמור הברכה (ברכות דף כא.). לפיכך אינו ברכה לבטלה.

אכן יש להעיר דמצינו שאמרו בגמרא (נדרים י.) מנין שלא יאמר אדם "לה' עולה", "לה' מנחה" וכו'. ת"ל

פרשת אמור

"קרבן לה". ע"ש.

ולכאורה החשש שמא ימות ולא יספיק לגמור הדיבור ונמצא הוציא שם שמים לבטלה. וא"כ קשה גם בספירת העומר, שמא יברך ופתאום ימות, ונמצא מברך לבטלה. אכן מפירוש רש"י (שם) נראה דאין חשש למיתה, אלא החשש, שמא לא יגמור דבריו. וע' גיטין (כח:): ולפי"ז י"ל דזה אין לחשוש בענין ברכה, כי כיון שמתחיל לברך ודאי יגמור. וע' בתוספות כתובות (דף עב.) וע' שו"ת הרדב"ז (ח"ד סימן כז).

אולם השל"ה ביאר דהחשש שמא ימות ח"ו (והעירו עליו). ולדבריו י"ל דכיון שאדם בא לברך את יוצרו, א"כ הבא ליטרהר מסייעין אותו, כל שכן שאין חשש שיטול ה' נשמתו, ולכן מתורץ מה שהקשו כל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן ולא חיישינן על שום דבר ח"ו. ושו"ר באורך בשדי חמד (ח"א עמוד 446 סימן נו). וע"ע תורה תמימה (ויקרא א. אות ס) וה' יברך את כולנו בחיים טובים וארוכים לשלום אמן.

בעצם היום הזה כי יום כפורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלקיכם (כג, כח)

יש להבין, למה הדגישה התורה במיוחד גבי יום הכפורים "בעצם היום הזה" ולא במועדים אחרים. הנה יוה"כ עיקרו לכפרה וכאשר נקבעה בתורה פרשה מיוחדת "אחרי" על אופן הכפרה ע"י הכהן הגדול שנכנס לפני ולפנים לעשות עבודת היום, וכן ע"י שער המשתלח אשר נשא עליו את כל עוונות בני ישראל. אך התייבח בזמן שבית המקדש קיים יש כפרה בעבודת הקרבנות, אבל בזמן שאין ביהמ"ק קיים שאין מה שיכפר על בני ישראל כבר כתב הרמב"ם (תשובה א) שבזמן הזה שאין ביהמ"ק קיים ואין לנו מזבח כפרה, אין שם אלא תשובה והתשובה מכפרת על כל העבירות ועצמו של יום הכפורים מכפר לשבים. וזהו שמרמז כאן הכתוב "בעצם היום הזה כי יום כפורים הוא" שגם ללא קשר עם כפרת הקרבנות ועבודת המקדש עצמו של יוה"כ מכפר על כל עוונות בני".

אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחוגו את חג ה' שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון (כג, לט)

כוחה של מצווה פסולה

סיפר האדמו"ר מטולנא שליט"א שבא אליו יהודי בעל תשובה להתייעץ עמו על איזה נושא, תוך הדברים סיפר היהודי סיפור מופלא על כוחה של מצווה פסולה לקרב יהודי לאביו שבשמים. וכה היה המעשה: סבו הזה היה גר באחת ממדינות ארצות הברית, הוא היה יהודי רחוק משמירת תורה ומצוות, אבל מצווה אחת הוא קיים במסירות נפש וזו מצוות סוכה, איך הוא קיים את המצווה?

היה לו צריף בחצר ביתו כל שנה כשהיה מגיע חג הסוכות, היה היהודי דגן מסתגר שבע ימים בצריף יומם ולילה.

לפני פטירתו מן העולם השאיר צוואה אצל עורך דין ובצוואה הוא כתב שמי שישמור את מצוותו לגור בצריף במשך שבוע ימים יומם ולילה הוא ירש את נכסיו, הבנים והנכדים היו בטוחים שהשתבשה דעתו של האב עליו בימים האחרונים, ולא היו מוכנים להתחייב להסתגר שבע ימים כל שנה באיזה צריף, בפרט שידוע להם שלא היה לו פרוטה חוץ מביתו, והבית עצמו לא היה שווה הרבה ע"כ הם לא היו מוכנים להתחייב.

רק נכד אחד אמר לעצמו מה, אף אחד לא רוצה לקיים את רצונו של סבא, אני מקבל על עצמי לקיים את רצונו ולהסתגר שבע ימים בצריף, הוא בא לעורך הדין והצהיר על התחייבותו לקיים את רצונו האחרון של

פרשת אמור

הסבא, העורך דין התקשר לבנים ולנכדים האחרים אולי יש מהם עוד מישהו שמעוניין לקיים את הצוואה של הסבא, וגם לו מגיע חלק בירושה, אבל אף אחד לא נענה לאתגר, כולם מחלו על חלקם אם ישנו, לנכד שמוכן להתחייב לקיים את רצונו של הסבא.

הנכד קיבל את הצוואה והמסמכים הנלווים אליה המורים על רכושו של הסבא, והתברר לנכד שהסבא השאיר הון עתק, בתים ונכסים וחשבונות בנקים מלאים דולרים, הנכד התעשר בין לילה, כדי לא לגרום קנאה במשפחה הוא לא סיפר לאף אחד על כך. והחליט לקיים את צוואת סבו במסירות נפש, על אף שלא ידע מה המשמעות של זה.

הגיע חג הסוכות הנכד הסתגר שבע ימים בצריף, בלי לדעת על מה ולמה, רק כי כך הסבא רצה, במשך השבוע הזה הוא הרהר רבות על ההסתגרות התמוהה הזו, עד שהגיע למסקנה שהסבא לא היה טיפש בוודאי יש בזה איזה עניין דתי, ע"כ החליט שלאחר השבוע הוא ילך לברר על המשמעות של הישיבה בצריף במשך שבע ימים, הוא יצא מהצריף והחל לחפש באזור איזה רב שיסביר לו את פשר הנושא. הוא חיפש וחיפש, עד שמצא איזה רב שגר במרחק רב מאוד, הוא התקשר לרב וקבע עמו פגישה, הוא נסע לרב וסיפר לו את סיפור חייו ועל הצוואה של הסבא, ועל קבלתו להמשיך את מנהגו של הסבא, ושאלה האם ידוע לרב מה המשמעות של מגורים בצריף במשך שבוע?

הרב הבין שהוא מדבר על מצוות סוכה, אמנם לא חייבים להיות סגורים בצריף עשרים וארבע שעות במשך שבוע ימים רצוף, אבל בוודאי כוונתו למצווה הזו, הוא החל לתחקר את הבן על הסוכה האם היא כשרה, אבל היות והוא היה רחוק מאוד מהיהדות הוא לא הבין על מה הרב מדבר, עד שהוא אמר לרב, אולי הרב יכול לבקר ולראות במו עיניו במה מדובר? הרב הסכים. הרב קם ונסע יחד עמו, במשך כמה שעות עד שהגיעו לביתו של הסבא, הוא החנה את הרכב בחניה והזמין את הרב להתלוות אליו, הם הלכו בחצר עד שהגיעו לצריף, הנכד אמר, כבוד הרב הנה הצריף שגרת בו שבוע ימים, הרב הסתכל ולא מאמין, זה היה צריף פשוט מפלסטיק ומתכת, לא היה זכר לסכך, לא היה זכר לסוכה, הרב נעמד המום ולא מאמין יהודי רחוק כ"כ מוסר את נפשו לקיים מצוות סוכה, אבל אין מצווה ואין סוכה, הוא הרגיש מאוד רע בשביל היהודי הרחוק שרוצה בכל מאודו לקיים את רצונו של הסבא, אבל זה לא זה.

הרב התיישב והחל להסביר לו על קצה המזלג את יחודו של העם היהודי, על מעמד הר סיני, ועל קבלת התורה, ועל כך שעל כולנו לקיים את רצון ה' כמו שכתוב בתורה הקדושה, והסוכה הזו היא לא בדיוק מה שה' ציווה רק בערך, עליו לשפץ אותה.

הנכד החל לשאול שאלות למה זה לא טוב, ואיפה זה כתוב, אני רוצה לראות.

אז הרב אמר לו אתה יודע מה אולי תצטרף לשיעורי תורה ותתחיל ללמוד את התורה הקדושה ואז תבין הכל. הוא הסכים בלב שלם, אחרי הכל הוא רצה להבין בשביל מה הוא סובל שבוע ימים לגור באיזה צריף, ומה היה כוונתו של הסבא, ומה המשמעות של כל הנושא. הוא החל לבוא לשיעורי תורה והחל להתקרב אט אט, עד שבמשך הזמן הוא חזר בתשובה שלימה נישא והקים משפחה יהודית לתפארת הכל בזכות קיום מצווה פסולה לכל הדעות אבל במסירות נפש...

ללמדך כמה גדול כוחה של מצווה... אפילו פסולה למהדרין... לחולל מהפך בליבו של יהודי להתקרב לאבא שבשמים...&

פרשת אמור

בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות (כג, מב)

בגמ' ריש סוכה ילפינן מהא דסוכה תחת סוכה פסולה, ור' ירמיה נחית לאשמעינן דין העליונה אם היא כשרה או פסולה, וקשה דלכאורה כיון דאיירי הכא בדין סוכה תח"ס, והוא פסול בהתחתונה לחוד, מאי שיאטיה דדין העליונה לכאן, וכמו כן קשה אמתניתין שם דתנן סוכה ע"ג סוכה העליונה כשרה והתחתונה פסולה, ולמה נחית תנא לאשמעי' דין העליונה.

ובאמת הא מבואר בגמ' דעיקר מימרא דר' ירמיה הוא לאשמעינן דהיכא דהעליונה היא חמתה מרובה מצילתה ל"א דניגזור לפסול תחתונה משום דפעמים שתהא עליונה למעלה מכ' ולא מסיק אדעתיה, וצ"ע דנמצא דכל חידושו דר' ירמיה איננה כלל בנוגע לדין סוכה תח"ס, וצ"ע.

והנראה בזה, דהנה בכל סוכה תח"ס הא מבואר ברש"י כדעת שמואל דבעינן ב' סוכות, וקשה דהא לעולם אינו יושב בב' סוכות דהא התחתונה היא אוהל מפסיק לגבי סכך העליון, וגם דהרי אינו יושב בתוך המחיצות של העליונה.

והנראה מזה, דבזה שפסלה התורה סוכה תח"ס נאמר בה ששייכים ב' הסוכות להדדי, וחשיב שיש כאן סוכה ע"ג סוכה, אבל לולא שפסלה תורה סוכה תח"ס לא היו שייכים להדדי כלל, ולא היה נחשב שיושב בב' סוכות, שהרי אינו יושב בתוך מחיצות העליונה, דהרי תחתונה היא אוהל המפסיק כנ"ל, ורק ע"י דפסלה תורה סוכה תח"ס נאמר בזה שיש כאן סוכה על גבי סוכה, ומכח דין זה הוא דחשיב שיושב נמי בתוך מחיצות העליונה, דהא מה"ט הוי סוכה תחת סוכה, ומה"ט נמי אין בה משום אוהל המפסיק דשייכים ב' הסוכות להדדי.

ולפ"ז מוכן מאי קמ"ל מתני' דעליונה כשרה, דהיה מקום לומר דהשתא דצרפה תורה ב' הסוכות ופסולה התחתונה, י"ל דגם העליונה פסולה מה"ט דהא היא ג"כ אחת מב' הסוכות, וקמ"ל מתניתין דרק התחתונה נפסלת משום ב' הסוכות ולא העליונה. ומיושב ג"כ מה שהקשינו אר' ירמיה, דבאמת כשהתחתונה צלתה מרובה ליכא פסול דקמצטרף כמש"כ רש"י שם ורק דע"י דין פסול סוכה תח"ס, שחידשה תורת בזה דמצורפים ושייכים הם להדדי, שרק ע"י פסול דקמצטרף, דבל"ז הא אין כאן צירוף כלל, ורק השתא דמצורפים לענין סוכה תח"ס ה"ה לענין פסול דקמצטרף.

וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל (כג, מד)

ובגמ' מגילה (לב, א) דרשי' עלה תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלים ודורשים בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג.

ויל"ד דלעיל שם (ד, א) אמר ריב"ל פורים שחל להיות בשבת שואלים ודורשים בענינו של יום, ונחלקו רש"י ותוס' מהי הדרשה דדורשים באותו היום, דלרש"י דורשים אגרת הפורים, ובתוס' נקט דאיירי בהלכות החג, ולדבריהם יל"ע דמאי ענין הוא דוקא בפורים המשולש לדרוש בענינו של החג, והרי המגילה והנס כבר קראו ושנו ביום ו' בקריאת המגילה, ולתוס' דדרשי' הלכות החג, נמי יל"ע דהרי רוב ההלכות כבר נתקיימו ביום ו' קודם השבת, ומאי ענין הוא לדרוש דוקא בשבת, והרי התוס' גופיה נקטו דבחול לא דרשינן כן. וביותר יל"ע, מאי סברא היא דדוחין סעודת המשתה ליום א', והרי כיון דעיקר יום הפורים הוא בט"ו שחל בשבת, א"כ יעשו הסעודה בשבת ויוכלו להוסיף בה דבר מה למשתה, דהא לא שאני משאר ימים טובים שאף שחלים הם בשבת אין דוחין אותם ואם חל חג השבועות או סוכות בשבת שמים ועושים שניהם כאחד, וא"כ מאי גרע פורים שנצרכו לדחות יום המשתה ליום א'.

ואשר נראה, ובהקדם דהנה בגמ' מקשי' דמאי איריא פורים שאר יו"ט נמי איכא להא דמשה תיקן להם שידרשו הלכות חג בחג, ולכאורה נראה דאיירי גבי הלכות חג בחג שיש לישא בכל חג, והוא תמוה דמאי שייכא להא דדרשי' בפורים, הא לפרש"י דכל הדרשה היא באגרת הפורים א"כ לא שייכא כלל לתקנת משה ללמוד הלכות חג בחג, ואף לשי' התוס' דלומדין הלכות החג, מ"מ עיקרו לפרסומי הנס, דהא התוס' כת' דבחול לא בעינן להא כיון דקריאת המגילה הוי פרסומי ניסא טפי, וא"כ מאי שייך פרסום נס הפורים להלכות כל חג וחג.

פרשת אמור

ומכח זה נראה, דבאמת הא דתיקן משה ללמוד הלכות חג בחג אין זה משום דבעי ללמוד הלכות החג, דהא הלכה פסוקה היא דכבר שלושים יום קודם החג לומדין הלכות החג, ונמצא א"כ דכבר קיימו הלכות אלו בלימוד ההלכות קודם החג, ואף סברא היא דמה טעם ללמוד הלכות החג בחג עצמו אחר שכבר עבר חלקו ואינו יכול לקיים רוב מצוותיו, וכגון בפסח כבר מצה ומרור לפניו וכו'.

וע"כ צ"ל, דהאי דינא דתיקן משה הוא בכדי שנצרך האדם בחג להכיר מעלת ימי החג בכדי שיידע האיך להתנהג ולקיימם כראוי, וכל מטרת התקנה היתה להכיר את מהות החג ולדעת יסודו, וזהו דין הנאמר בכל חג וחג, ולהכי רק בפורים המשולש דמצוות החג מקיימים קודם השבת ואחר השבת, א"כ האיך ידעו בשבת שהיא עיקרו של יום לבני מוקפין מהו מהות החג והרי אין קוראין מגילה ואין מקיימים מצוות החג. אלא דבזה נחלקו רש"י ותוס' מה עדיף טפי בכדי לסבר הענין שידעו עניני החג כראוי, דלרש"י העיקר הוא לספר אגרת הפורים דהיא עיקר המעשה והנס שאירע, ומקיים שפיר הדין שיכירו וידעו מהות החג, ולתוס' לא סגי בכך וע"י לימוד ההלכות שמפלפלין וכו"נ בהם יודע מהות החג. וראיה לדבר י"ל מהא דהרמב"ם לא כתבם בהלכות יו"ט, אלא שנאם בהלכות קריאת התורה וכו"כ (פי"ג ה"ח), אחר שכתב דין קריאת התורה בכל חג, וע"כ עיקר תקנה זו היתה ללמד את ישראל מהות החג ביום החג.

אלא דעתה צריכים אנו לבאר מדוע באמת חילקו יום המשתה ולא עשאוהו יחד עם השבת, ומהו באמת מהות החג בשבת וביום א'. ובגמ' מקשי' כן ומשני דכתיב לעשות אותם ימי משתה ושמחה וא"א לעשות יום השבת דהוא כבר נעשה מצד עצמו יום שמחה. והוא צ"ב דאמאי בעינן להופכו לשמחה, והרי יכולים להרבות בו שמחה ע"י שיוסיף בו עוד דברים המשמחים.

ואשר נראה, דהנה המן שהפיל פור הוא הגורל ויצא לו י"ג לחודש אדר שמח שמחה גדולה, וטעם הדבר הוא דבאמת מזל אדר הוא מזל שמצד עצמו הוא רע ליהודים, דידוע שמזל דגים הוא שהדג הגדול אוכל וטורף הדג הקטן, וידע המן דבהיותם קכ"ז מדינות ובני ישראל מדינה הכי קטנה, ודאי יוכלו הם לטורפם כמזל החודש, ועוד ידע שמשה נפטר באדר ומזרם איתרע אלא דלא ידע דגם הוא נולד בו וגם בני ישראל בתעניתם וצומם יכולים להפוך המזל לטובה, וזהו עיקר הנס שאכן נעשה בפורים והוא כמו דמצינו באב שמצד עצמו הוא מזל טוב מזל אריה דהוא המזל המועיל לישראל, ומ"מ משנכנס אב ממעטין בשמחה ואין דנים בדיניהם, כיון דבני ישראל בחורבם המקדש הפכו המזל ממוזל טוב למזל גרוע, כן הוא במזל אדר דגים דאף שמצד עצמו הוא מזל רע, בני ישראל במעשיהם הפכו המזל למזל טוב הנותן להם מטוב מזלו. וזהו מהות היום ונהפוך הוא שהפכו את היום ועשאוהו מיום רע ליום טוב, שהפכו היום כולו ועשו זאת ליום משתה ושמחה אף דמצד עצמו הוא במזל שאינו כה טוב, וזהו שזוכרים אנו את ימי הפורים על שום הנס הגדול שנהפך היום ממש לטובה.

ומעתה י"ל, דלכך נצרכנו ליום משתה ושמחה מיוחד לאחר השבת, כיון דבשבת שהוא יום שמחה מצד עצמו לא שייך להופכו ולעשותו יום משתה ושמחה, ולכך נצרכנו ליום מיוחד של חולין שהופכים אנו אותו במיוחד לחג הפורים למזלו הטוב שיושפע עלינו, ועדיפי לעשות זאת לאחר השבת ולא קודם לכן דהרי אין מקדימים, וגם דבכך יראה שעושים זאת במיוחד יום משתה ושמחה ולא מחמת הכרכים שעושין יום י"ד פורים, ולכך זהו הלכה שנתחדשה דוקא בפורים המשולש.

ובזה י"ל נמי, דדוקא בפורים המשולש נתחלקו ימי הפורים לג' דברים, א' מצוות החג שנעשים ביום ו' וביום א' כל חד לפי דינו, ב' ימי הודאה על הניסים המיוחדים שנעשו בו וזהו בשבת שהוא עיקר זמן הנס ואומרים בו על הניסים, ג' יום משתה ושמחה שהופכים היום החולין ליום מיוחד של משתה ושמחה וזה נעשה ביום א' בדוקא.

וידוייק, הדבר דזהו דמק' בגמ' מאי איריא פורים, הרי בכל חג יש להודיע מהות החג מהו באותו החג, או ע"י סיפור תוקף החג לרש"י או ע"י לימוד ודין בהלכותיו המביאות לידי הכרת החג, אבל לא איירי בדין לימוד הלכות החג דזהו כבר קודם החג נשנה, ובהלכות יו"ט כתב לה הרמב"ם להלכה. ועלה משני דרק פורים היה ס"ד דכיון דנדחה אין ביום הפורים של שבת משהו מיוחד הנצרך להכירו ולדעת אודותיו, וזהו שאמר שיש דין מיוחד לדעת אודות ייחודו של יום השבת דזהו דוקא ביום השבת ניתן לדרוש כן כדת וכדין.

פרשת אמור

ויוציאו את המקלל אל מחוץ למחנה וירגמו אותו אבן (כד, כג)

אן גבי מקלל כתיב רק "וירגמו אותו אבן", ויש ליתן טעם במה נשתנה מהך דמקושש עצים ביום השבת דכתיב ביה (במדבר טו, לה) "מות יומת האיש רגום אותו באבנים וגו'". והנראה, דהנה אמרו חז"ל (סנהדרין עח, ב; פ, ב) דבמקושש יודע היה משה שבן מיתה הוא, אבל במגדף לא ידע שבן מיתה הוא והוי מיתתו בלא התראה רק הוראת שעה. לפי זה א"ש דמקושש היה מחוייב מיתה בהתראה למיתה סתם מב"ד וכשנגמר דינו הוי בר קטלא, ואז אם אחרים חבלו בו הרי הם פטורין (ערכין ו, ב). הילכך אמר במקושש "מות יומת האיש", אבל כאן דלא נידון בב"ד רק ה' דינו מהשי"ת כהרוגי מלכות, לכן לא כתב ביה רק "ורגמו אותו כל העדה" ולא "מות יומת" כיון דהיה בלא התראה

כי תבואו אל הארץ וקצרתם את קצירה...וספרתם לכם וגו' (כט, ט)

הספירה כהכנה למתן תורה

בספר נהר שלום להרש"ש (בסו"ס ע"ח דף לב) כתב בזה הלשון: כי פסח וימים אלו הם שורש לכל ימות השנה, ובדרך שהולך בהם, בה מוליכים אותו כל ימות השנה. עכ"ל. וצריך ביאור למה ימים הללו הם קובעים לכל השנה.

אכן, הנה בני ישראל היו במצרים בתוך בליעת הטומאה סתומים ואסורים, ובא הקב"ה בכוחו ובזרועו והוציאם לחירות, והתחיל ללמדם תורה, ולהעלותם מדרגה לדרגה, ועשאם עם סגולה, וגולת הכותרת היתה נתינת התורה. והנה גם אנחנו כל שנה ושנה חוזר הגלגל ומתחדשת ההתעוררות אשר היתה בימי קדם.

והנה בליל פסח, אנו מצוים: "חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". ובאותו ערב מתגלה עלינו אור גדול מאוד, והננו עולים ממדרגתנו אל על למדרגה גבוהה יותר. מ"מ אחר היו"ט הראשון, שוב אנו יורדים אל מצב הראשון מנוקים. אכן מוטל עלינו מעתה עד חמישים יום להתחיל שוב ולהתרענן ולהתכונן הכנה טובה. ובכל יום ויום סופרים ספירת העומר עד חמישים יום, ועי"ז אנו מתנקים. וכמ"ש בזוהר, שכל הסופר ספירת העומר נקרא "טהור" ואם לאו, אינו נקרא טהור לקראת חג השבועות - יום מתן תורה, שאז מקבלין את התורה הקדושה.

והמשל לזה, כאילו בליל הסדר נולדנו גדולים ממש, ושוב יורדים ונעשים קטנים ומתחילין לאט לאט. נמצא, שהיה לנו כמה מצבים: עיבור בבטן ההריון, זהו בזמן הגלות, ושוב היתה הולדה ביציאה ממצרים, ומאז מתחיל הגידול. ובכן נמצא, כי בימי ספירת העומר אנחנו כקטן הנולד, שהוא צריך לאכול טוב ולשתות טוב, וכפי אכילתו והכנתו כן יגדל ויבריא. כמו כן אנחנו צריכים לאכילה ושתיה רוחניים, שהן הן מצותה של תורה ולימוד התורה. ואז בהגיע חג מתן תורה, נהיה גדולים ובריאים לקבל עול תורה, כקטן שהגיע ל"ג שנה שמקבל התורה.

ואומרים על הגר"א מוילנא: שקידש עצמו בימי ספירת העומר ללמוד בהתמדה גדולה יותר (מובא בתשובות והנהגות ח"ג ססי' קמח) והיינו משום שהן הן ימי הכנה אשר הם קובעים את עתידנו.

ועפי"ז יש לרמוז: 'כי תבואו אל הארץ' - כאשר נולדתם, 'וקצרתם את קצירה' - כלומר ההולדה שהיא הקצירה תיעשה לנכון, קצירה טובה! ואז 'וספרתם לכם' - מלשון ספיר ומאיר, 'ממחרת השבת' - מאחרי יו"ט שאז מתחילין אנו לצמוח, והיינו שנזכך עצמנו עד שנהיה כאבן ספיר זורח וצומח, 'שבע שבתות

פרשת אמור

תמימות תהיינה' - כלומר שלימות כיעקב איש תם יושב אוהלים ע"י עסק התורה. ואז 'והניף הכהן אותם תנופה' - כלומר נתעלה למעלה. אמן.